

Република България
Агенция по заетостта
Оперативна програма
“Развитие на човешките ресурси”

Приоритетна ос 2:

Повишаване на производителността и адаптивността на заетите

Основни области на интервенция:

- 2.1 Подобряване адаптивността на заетите лица
2.2 Насърчаване на гъвкавостта на пазара на труда

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, чрез процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество без определен срок за кандидатстване

Име на схемата: СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Бюджетна линия: BG051PO001-2.1.15

Код по приоритетна тема:	62, 63
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториално измерение:	00
Код по вид икономически дейности:	22
Код по местонахождение:	BG

София, 2011

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ "	5
2. СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ "СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА"	6
2.1 КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ НА СХЕМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА”	7
2.1.1 Обща цел	7
2.1.2 Специфични цели	8
2.1.3 Индикатори	8
2.1.4 Хоризонтални принципи	8
2.2 ИНДИКАТИВНИ СРЕДСТВА, КОИТО ПРЕДСТОИ ДА БЪДАТ ДОГОВОРЕНИ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН	9
2.2.1. Общ бюджет на схемата за предоставяне на безвъзмездна помощ	9
2.2.2.Размер на безвъзмездната финансова помощ	9
2.2.3. Критерии за допустимост и съвместимост на подпомагането с правилата в областта на държавните помощи по отношение на конкретната безвъзмездна финансова помощ	9
2.3 ДОГОВАРЯЩ ОРГАН	11
3. ПРАВИЛА ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНО ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ	12
3.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	12
3.1.1 Общи изисквания за допустимост на кандидата и партньора(ите): кой има право да кандидатства?	12
3.1.2 Специфични изисквания за допустимост на кандидатите	13
3.1.3 Специфични изисквания за допустимост на партньора(ите) НЕПРИЛОЖИМО	14
3.1.4 Дейности, допустими за финансиране	15
3.1.5 Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ	18
3.2 НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА	27
3.2.1. Формуляр за кандидатстване	28
3.2.2 Къде и как се изпращат проектните предложения	30
3.2.3 Краен срок за получаване на проектните предложения	31
3.2.4 Допълнителна информация	31
3.3 ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДБОР НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	31
3.4 ИЗИСКВАНИ ПОДКРЕПЯЩИ ДОКУМЕНТИ КЪМ ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	47
3.4.1. Представяне на подкрепящи документи към проектното предложение към момента на кандидатстване /да се допълнят от ДО, ако е приложимо/	47
3.4.2. Представяне на подкрепящи документи към момента на сключване на договор	47
3.5 УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН	49
3.5.1 Съдържание на решението	49
3.5.2 Ориентировъчен времеви график	49
3.6 УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТА, СЛЕД РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	50
4. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	50
4.1. ДОКУМЕНТИ, КОИТО СЕ ПОПЪЛВАТ КЪМ МОМЕНТА НА КАНДИДАТСТВАНЕ:	50
4.2. ДОКУМЕНТИ, КЪМ МОМЕНТА НА ПОДПИСВАНЕ НА ДОГОВОРА	51
4.3. ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ:	52

Обяснителни бележки

Управляващ орган	Национален, регионален или местен публичен орган, определен да управлява оперативна програма
Междинно звено	Структурата, която действа под отговорността на управляващия орган на съответната оперативна програма или изпълнява определени задължения от негово име по отношение на бенефициентите, изпълняващи операцията.
Сертифициращ орган	Структурата, отговорна за сертифициране на разходите по всяка оперативна програма и за подготвяне и изпращане на ЕК на сертифицирана декларация за разходите и искане за плащане по всяка оперативна програма
Одитен орган	Структурата, която е функционално независима от управляващия орган и Сертифициращия орган и е отговорна за проверката на ефективното функциониране на системите за управление и контрол.
Централно координационно звено	Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСРР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Тази функция се осъществява от дирекции: „Програмиране на средствата от Европейския съюз”, „Мониторинг на средствата от Европейския съюз” и „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз” от Администрацията на Министерския съвет.
Кандидати за безвъзмездна финансова помощ	Кандидати за безвъзмездна финансова помощ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение.
Партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ	Партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото, и/или финансова изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта.
Бенефициент (Бенефициер) на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл.2, ал. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006. - стопански субект, организация или предприятие, публичен или частен, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 87 от Договора бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Договарящ орган	Орган, който провежда процедури за набиране и оценка на проектни предложения и сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
Безвъзмездна финансова помощ	Без това да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евроатом) No 1605/2002, са средства, предоставени от ОП РЧР, включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Проектно предложение	Предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между ръководител на договарящ орган и бенефициент, за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Ръководител на договарящия орган	Ръководителят на администрацията, в рамките на чиято структура се намира договарящият орган или упълномощено от него длъжностно лице.
Компонент	Една от възможните сфери на действие на схемата за безвъзмездна помощ.

Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на общностното право, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз, като отчете неоправдан разход в общия бюджет.
Държавна помощ	Държавна помощ е всяка помощ, предоставена от държавата или общината или за сметка на държавни или общински ресурси, пряко или чрез други лица, под каквато и да е форма, която нарушава или застрашава да наруши свободната конкуренция чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия, производството или търговията на определени стоки, или предоставянето на определени услуги, доколкото се засяга търговията между държавите членки.
Минимална помощ	Минимална помощ е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент относно прилагане на чл.87 и чл.88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на минималната помощ и Регламент 1860/2004 на комисията относно прилагането на чл. 87 и чл.88 от Договора за създаване на Европейската общност относно минималната помощ в областта на земеделието и рибарството
Регламент 1998/2006	Регламент № 1998/2006г на Комисията относно приложението на чл. 87 и 88 от Договора за ЕО за минималната помощ, ОВ L 379/28.12.2006 г.
Предприятие по смисъла на Закона за малки и средни предприятия	„Предприятие” по Закона за малките и средни предприятия е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма

Списък на съкращенията

ДО	Договарящ орган
УО	Управляващ орган
МЗ	Междинно звено
ЕС	Европейски съюз
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ОП РЧР	Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси"
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
СО	Сертифициращ орган
ОО	Одитен орган
ЦКЗ	Централно координационно звено
АЗ	Агенция по заетостта
ДРСЗ	Дирекция "Регионална служба по заетостта"
ДБТ	Дирекция "Бюро по труда"
РДО	Ръководител на договарящия орган
ЗПОО	Закон за професионалното образование и обучение
ЗДС	Закон за данък върху добавената стойност
ЗМСП	Закон за малките и средни предприятия

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ "

Обща информация за ЕСФ и ОП РЧР

Европейският социален фонд (ЕСФ) е един от Структурните фондове на ЕС. Създаден е въз основа на Договора от Рим през 1957 г. с цел подобряване на възможностите за намиране на работа в Общността, чрез създаване на заетост и увеличаване на географската и професионална мобилност на заетите. ЕСФ е основният финансов инструмент, позволяващ на ЕС да изпълни целите на Европейската стратегия по заетостта и спомага за икономическото и социално сближаване на ЕС като подкрепя страните-членки за развитие на човешките ресурси и постигане на пълна трудова заетост, насърчаване на образованието и обучението, подобряване на конкурентноспособността и професионалната мобилност на заетите лица.

Всяка страна-членка разработва Национална стратегическа референтна рамка (НСРР), в която се описват националните цели, приоритети и дейности, които да бъдат съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. С подписването на НСРР през м. юни 2007г. се даде старт на одобрението на Оперативните програми.

Една от Оперативните програми финансирани със средства от ЕСФ е Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013 г.”

2. СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ "СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА"

☞ *Цел на ОП РЧР*

Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" е стратегически документ, който е рамка за усвояване на финансови средства, съфинансирани от Европейския социален фонд на ЕС и националния бюджет в рамките на програмния период 2007 – 2013 г. и обхваща територията на цялата страна под цел "Сближаване".

Тя е съставна част от Националната стратегическа референтна рамка, една от основните цели на която е "развитие на човешкия капитал с цел осигуряване на по-висока заетост, доходи и социална интеграция".

Стратегическата цел на оперативната програма е *да се подобри качеството на живот на хората в България чрез подобряване на човешкия капитал, постигане на високи нива на заетост, повишаване на производителността, достъп до качествено образование и учене през целия живот, и засилване на социалното включване.*

Това означава да се инвестира в хората, да придобият нови знания и умения; да се утвърди практиката за учене през целия живот с цел професионална реализация през целия активен живот; да се гарантира на всекиго пълноценно участие в обществото и правото на достоен труд; да се постигне по-високо качество на работната сила; да се гарантира достъп до качествено образование и обучение за всички; социалната защита да стане по-устойчива и „активна“; да бъде осигурено равенство на възможностите, да се насърчи развитието на сектора на социалната икономика, и като резултат от всички целенасочени действия да се постигне икономическо и социално сближаване.

☞ *Цел на Приоритетна ос 2*

Настоящата покана за набиране на проектни предложения по схема за безвъзмездна финансова помощ е в рамките на Приоритетна ос 2: „Повишаване на производителността и адаптивността на заетите“ на ОП РЧР. Приоритетна ос 2 попада в обхвата на сферата на действие на ЕСФ, определена в чл. 3 а) от Регламент № 1081/2006.

Основната цел на тази Приоритетна ос 2 е повишаване на производителността и адаптивността на работната сила и респективно нейната конкурентоспособност в контекста на стратегическите цели на Лисабонската стратегия.

Основни области на интервенция:

- Подобряване адаптивността на заетите лица;
- Насърчаване на гъвкавостта на пазара на труда;
- Подобряване на условията на труд на работното място.

Област на интервенция 2.1 Подобряване адаптивността на заетите лица

Целта е повишаване адаптивността и конкурентоспособността на заетите лица чрез повишаване на квалификацията и преквалификацията, предоставяне на чуждоезиково обучение, обучение по ИКТ и други ключови компетентности, въвеждане и укрепване на системите за развитие на човешките ресурси в предприятията.

Тази интервенция е насочена към повишаване адаптивността на заетите лица, в т.ч. по-възрастните работници, които се нуждаят от повишаване на квалификацията и преквалификация, придобиване на чуждоезикови знания и умения, както и умения за работа с информационни и комуникационни технологии.

Ще се насърчават работодателите да повишават своите инвестиции в продължаващо професионално обучение чрез предоставяне на интегрирано обучение и обучение на работното

място. Заетите лица ще бъдат насърчавани да повишават своите знания и умения в сферата на информационните и комуникационните технологии и познанията по чужди езици.

Ще се подпомага въвеждането на нови и иновативни модели за организация на труда в предприятията и разработване на организационни стратегии за управление на човешките ресурси, в т.ч. системи за оценка и кариерно развитие на персонала и изготвяне на програми за продължаващо професионално обучение на наетите лица.

Област на интервенция 2.2. Насърчаване на гъвкавостта на пазара на труда

Гъвкавостта на пазара на труда ще се повишава чрез интервенции в три основни направления: насърчаване на териториалната и професионалната мобилност и развитие на гъвкави форми на заетост.

Дейностите за насърчаване на териториалната мобилност на работната сила включват насърчаване на работодателите за наемане на хора от различни региони, като се предоставят стимули, свързани с осигуряване на транспорт до работното място. В рамките на тази дейност, ще се покриват транспортните разходи за ежедневни пътувания, свързани с работа в друго съседно населено място.

Развитието на гъвкави форми на заетост включва: споделяне на едно работно място, работа на непълно работно време, ротация на работното място, работа на плаващо работно време, както и насърчаване на дистанционната работа. Тези мерки ще спомогнат също така за по-доброто съвместяване на професионалния и личния живот и повишаване участието на жените на пазара на труда. В рамките на тази дейност ще бъдат насърчавани работодателите да допълват дохода на лицата, които не работят на пълно работно време, чрез предоставяне на средства за покриване на социално-осигурителните вноски и осигуряване на социални придобивки.

Повишаването на професионалната мобилност обхваща дейности като разработване на индивидуални планове за кариера, ротация на работното място, изграждане на кариерни центрове, предоставяне на обучение, с цел подпомагане на професионалното развитие, предоставяне на стимули за придобиване на следдипломна квалификация, насърчаване на самозаетостта и развитие на предприемачеството.

Ще бъде финансирано провеждането на съвместни действия на социалните партньори в обхвата на описаните в тази област на интервенция дейности.

Дейностите, заложи в тази основна област на интервенция, ще бъдат придружени от мерки, предвидени в хоризонталния принцип на оперативната програма за иновации, с оглед адресиране на основните причини за слабата гъвкавост на пазара на труда.

2.1 КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ НА СХЕМАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА”

2.1.1 Обща цел

Настоящата схема цели да спомогне за прилагане на иновативни стратегии за развитие на човешките ресурси в предприятията, стимулиращи въвеждането на различни гъвкави форми на заетост. Чрез настоящата операция ще се реализират мерки, гарантиращи устойчива заетост за лицата над 55 години, като едновременно с това ще се използва техния професионален опит за провеждане на обучения на работното място и повишаване на капацитета на останалите служители в предприятията.

2.1.2 Специфични цели

Привличане на вниманието и повишаване на информираността на работодателите в страната относно важността от подобряването на капацитета на наетия персонал за нарастване на производителността на труда;

- Повишаване включването и предоставянето на обучения на заетите лица в предприятията в страната посредством развитие, подобряване и/или обновяване на настоящите им професионални компетентности, както и посредством придобиване на нови професии, необходими за бъдещото разширяване и/или развитие на предприятията;
- Създаване на условия за по-широко прилагане на принципите за учене през целия живот, следвайки стратегиите на ЕС и целите за създаване на икономика, основана на знанието.
- Повишаване производителността на труда и създаване на условия за устойчива заетост.

2.1.3. Индикатори

Индикатори за изпълнение	
Брой обучения на работно място	20 000
Брой лица, на които са разработени планове за кариерно развитие	20 000
Брой лица, обучени за обучители	Най-малко 250
Брой лица, ползвали преференции за включване в гъвкави форми на заетост (ротация на работното място, работа на плаващо работно време)	21 200
Индикатори за резултат	
Дял на служителите, успешно завършили обучение	90%
Дял на лицата, запазили гъвкавата си заетост след приключване на насърчителните мерки	80%
Дял на лицата, преминавали на друго ниво на заплащане в резултат на ползваната насърчителна мярка	80%

2.1.4 Хоризонтални принципи

Отчитане в проекта на заложените в ОП хоризонтални принципи в зависимост от спецификата на проекта.

- *Равенство между половете и превенция на дискриминацията въз основа на пол, раса, етнически произход, религия или вярвания, увреждания, възраст или сексуална ориентация – задължителна интегрална част от всички политики и практики, финансирани по линия на структурната помощ;*

- *Иновации и прилагане на политики*
- *Устойчиво развитие;*
- *Добро управление на програми и проекти;*

При изпълнение на дейностите по проекта следва да се спазва принципа за екологична устойчивост, съгласно Указанията за прилагане на принципа на екологична устойчивост в контекста на ОП РЧР, които са Приложение К за информация към Насоките за кандидатстване.

2.2 ИНДИКАТИВНИ СРЕДСТВА, КОИТО ПРЕДСТОИ ДА БЪДАТ ДОГОВОРЕНИ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН

2.2.1. Общ бюджет на схемата за предоставяне на безвъзмездна помощ

Общият бюджет на процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ се разходва съобразно Регламент 1081/2006, Регламент 1083/2006, ПМС 180/27.07.2007г.) и е в периода до 31 Декември 2013 г.

Общ бюджет на схемата за безвъзмездна финансова помощ

Бюджетна линия BG 051 PO 001-2.1.15 “Социални иновации в предприятията”	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Средства от ЕСФ 85%	Национално съфинансира не 15%
Общ бюджет на схемата	37 880 544 лв.	32 198 462.4 лв.	5 682 081.6 лв.

2.2.2.Размер на безвъзмездната финансова помощ

Всяка сума, разпределена за осъществяването на този проект, трябва да се вмести в следните минимални и максимални граници:

- Минималната допустима стойност на един проект е 50 000 лева.
- Максималната допустима стойност на един проект не може да надхвърля - 390 000 лева.

ВАЖНО:

По процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ не се изисква собствено участие (съфинансиране) от страна на кандидата.

2.2.3. Критерии за допустимост и съвместимост на подпомагането с правилата в областта на минималните помощи по отношение на конкретната безвъзмездна финансова помощ

Приложимият режим на минимална помощ по отношение на безвъзмездната финансова помощ, предоставяна по настоящата процедура е помощта за приемливите разходи, в съответствие с режим „de minimis” (минимална помощ) съгласно Регламент 1998/2006.

Съгласно чл. 1 т. 1. на Регламент 1998/2006 този регламент се прилага към помощите, предоставяни на предприятия от всички отрасли, с изключение на:

а) помощите, предоставяни на предприятия, осъществяващи дейност в отрасъл „рибарство и аквакултури” съгласно Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета;

б) помощите, предоставяни на предприятия, осъществяващи дейност по първично производство на селскостопански продукти, посочени в приложение I към Договора;

в) помощите, предоставяни на предприятия, осъществяващи дейност по преработка и реализация на селскостопански продукти, посочени в приложение I към Договора, в следните случаи:

(i) когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на продуктите, които биват изкупувани от производителите или предлагани на пазара от съответните предприятия,

(ii) когато условие за предоставяне на помощта е същата да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

г) помощите за дейности, свързани с износ за трети страни или държави-членки, по-конкретно – помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторски мрежи или с други текущи разходи по експортната дейност;

д) помощите, поставени в зависимост от използването на местни вместо вносни стоки;

е) помощите, предоставяни на предприятия, осъществяващи дейност във отрасъл „въгледобив”, както е дефиниран в Регламент (ЕО) № 1407/2002;

ж) помощите за придобиване на товарни автомобили, предоставяни на предприятия, които осъществяват сухопътни превози на товари за други лица или срещу възнаграждение;

з) помощите за предприятия в затруднение.

ВАЖНО!

Съгласно чл. 2, т. 2 на Регламент No 1998/2006 Общият размер на минималната помощ, предоставена на всяко едно предприятие, не може да надхвърля 200 000 евро (или левовата равностойност - 391 166 лева) за период от три данъчни години. Общият размер на минималната помощ, предоставена на всяко едно предприятие, осъществяващо дейност в отрасъл „шосеен транспорт”, не може да надхвърля 100 000 евро (или левовата равностойност - 195 583 лева) за период от три данъчни години.

Данните, свързани с получени минимални помощи, съгласно Регламент 1998/2006, следва да са коректно отбелязани в Декларация (Приложение Дб) към насоките за кандидатстване, включително периодът на финансиране, техният размер, и представени пред ДО при кандидатстване и при всяко искане за плащане. Приложение Дб се попълва от Кандидата - работодател.

Минималната помощ не се натрупва с държавна помощ за същите допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта би превишил интензитета, определен за конкретните обстоятелства на отделния случай, с регламент или решение за групово освобождаване, приети от Комисията.

За изчисляване на помощта платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), помощта следва да бъде скантирана до нейната стойност към момента на предоставянето, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл. 2, пар. 3 от Регламент № 1998/2006. Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ се изчислява чрез определяне на скантираната стойност на помощта, изразена като процент от скантираната стойност на допустимите разходи.

Скантирането ще се извършва от Договарящия орган с оглед гарантиране, че предоставената безвъзмездна финансова помощ ще бъде съобразена с интензитета за помощта, предвиден в регионалната карта за държавна помощ за България, и с праговете, установени в Регламент № 1998/2006, както и за докладване на помощта.

Възстановяването на неправомерно предоставена помощ се извършва по реда на раздел V от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи, приет с ПМС № 61 от 20.03.2007 г., обн. ДВ. бр.26 от 27 март 2007г.

ВАЖНО:

Съгласно чл.31, ал.1,т.4 от ПМС 121/ 2007г, ръководителят на Договарящия орган може да вземе мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи надхвърляне на прага на допустимите държавни/минимални помощи.

ВАЖНО:

В случай на промяна на нормативните изисквания в областта на държавните помощи до сключване на договор за безвъзмездно финансиране, договарящият орган ще прилага новите изисквания.

2.3 ДОГОВАРЯЩ ОРГАН

☞ Договарящ орган по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е Агенция по заетостта

☞ На основание подписано Междуинституционално споразумение с Управляващия орган, Агенция по заетостта изпълнява функциите на Договарящ орган по отношение на изпълняваните операции по приоритетни оси 1 и 2;

☞ Съгласно Устройствения правилник на АЗ, Главна Дирекция „ЕФМП” и нейните 28 регионални офиса следят за цялостното изпълнение и контрол на дейностите по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна помощ;

☞ В рамките на съответното ДРСЗ, ДБТ следи в зависимост от мястото на реализация на проекта за техническото изпълнение на договора.

ВАЖНО:

Договарящият орган си запазва правото да извършва промени в Насоките за кандидатстване при настъпване на изменения в националната и европейската нормативна уредба, отнасящи се до настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и в съответствие с разпоредбите на чл. 14, ал. 8 от ПМС 121/31.05.2007 г.

3. ПРАВИЛА ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНО ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

Тези насоки установяват правилата за подаване, подбор и изпълнение на проектите, финансирани по открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество без определен срок за кандидатстване, в съответствие с разпоредбите на ПМС 121 /31.05.2007г. и последвалите го изменения.

3.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост са разпределени в три групи и се отнасят до:

- Организациите, които биха могли да кандидатстват за отпускане на безвъзмездна финансова помощ (3.1.1), (3.1.2), (3.1.3);
- Проектите, за които може да бъде отпусната безвъзмездна финансова помощ (3.1.4);
- Видове разходи, които се включват при определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ (3.1.5).

<p><i>3.1.1 Общи изисквания за допустимост на кандидата и партньора/ите): кой има право да кандидатства?</i></p>
--

По смисъла на настоящата схема за безвъзмездно финансиране “кандидат” за безвъзмездна финансова помощ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение.

(1) Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за набиране на проектни предложения или да получат безвъзмездна финансова помощ, ако:

1. Са обявени в несъстоятелност, са обект на открито производство по несъстоятелност, ликвидация, дейността им е поставена под съдебен надзор, сключили са споразумение с кредитори, преустановили са стопанска дейност, са обект на производство, свързано с такива въпроси и се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконовни актове;
2. Са съдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;
3. Са признати за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионална дейност, доказани с всякакви средства, които договарящият орган може да обоснове;
4. Не са изпълнили задълженията, свързани с плащане на вноски за социално осигуряване или плащане на данъци в съответствие с правните разпоредби на страната, в която е седалището им, или с тези на страната на договарящия орган, или още – с тези на страната, в която трябва да се изпълни договора;
5. Са осъждани с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Общностите.
6. В следствие на друга процедура за възлагане на обществена поръчка или отпускане на безвъзмездна финансова помощ, финансирани от бюджета на Общностите, са били обявени в тежко нарушение поради неизпълнение на своите договорни задължения.
7. Са в положение на конфликт на интереси;
8. Са представили умишлено документи с невярно съдържание при осигуряване на информацията, поискана от договарящия орган като условие за участие в процедурата за възлагане на обществени поръчки, или не предоставят тази информация;

9. Са отстранени от получаването на финансирани от бюджета поръчки или безвъзмездна финансова помощ.
10. Имат задължения въз основа на виновно неизпълнение на договор за предоставяне на финансови средства по друга процедура за финансиране по ОП „Развитие на човешките ресурси” и програма ФАР към изпълнителна агенция МТСП .
11. Са членове на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващи такава длъжност, включително прокурор или търговски пълномощник, свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси с ръководителя на управляващия/договарящия орган;
12. Попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.
13. **За същата целева група и за конкретния вид обучение** има финансиран проект по Програма ФАР или друга схема на ОП РЧР .

Изискванията по т. 1-12 са задължителни за лицата, които са овластени да представляват кандидата (независимо дали го представляват заедно или поотделно) и са вписани в търговския регистър или в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или са определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата по т. 1 - 12 се декларират **от кандидата (Приложение Д-1), а преди сключване на договора се доказват с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление.**

Обстоятелствата по т. 13 се декларират от всички работодатели в проектното предложение (Приложение Д8) при подаване на проектното предложение.

ВАЖНО:

Проект, насочен към една и съща целева група за едни и същи дейности, финансирани по програма ФАР или ОП „РЧР” не може да бъде финансиран по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Организации, реализиращи проект по програма ФАР и ОП „РЧР” могат да подават проектни предложения по настоящата схема, но за различни целева група и дейности.

ВАЖНО:

Кандидатите няма да получат финансиране и ако :

- са направили опит да получат поверителна информация или да повлияят на оценителната комисия или на ДО в процеса на оценка по настоящата или предишни процедури за набиране на предложения.
- има наличие на обстоятелства по смисъла на чл.4, ал.1 от Общите насоки за избягване на конфликта на интереси по смисъла на чл.52 от Регламент (ЕО)1605/2002 и за спазване принципа на непристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС (Приложение И към насоките)¹

3.1.2 Специфични изисквания за допустимост на кандидатите

¹ Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата и са обект на последваща проверка.

ВАЖНО:

Допустими кандидати по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са малки, средни и големи предприятия в качеството им на работодател.

В допълнение към общите изисквания, за да бъде допустим кандидатът трябва да отговаря на следните изисквания:

1. Кандидатът да е малко, средно или голямо предприятие, което има право да осъществява дейност на територията на Република България в съответствие с действащото българско законодателство;
2. Кандидатът отговаря на изискванията за публично финансиране, в съответствие с разпоредбите, свързани с минимална помощ, съгласно условията на Раздел 2.2.3 от Настоящите насоки за кандидатстване.
3. Кандидатът не може да бъде държавна /централна и/или териториална/ и/или общинска администрация
4. Кандидатът да бъде пряко отговорен за управлението и изпълнението на дейностите по проекта, а не да изпълнява ролята на посредник;
5. Кандидатът не е микропредприятие

В т.3.4.1(И) от Насоките за кандидатстване се посочат документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на кандидата.

3.1.3 Специфични изисквания за допустимост на партньора/ите НЕПРИЛОЖИМО**ВАЖНО:**

Партньорството по настоящата схема е недопустимо/неприложимо.

Кандидатът има възможност да възлага изпълнението на дейности на изпълнители.

Изпълнители:

Изпълнителите не са партньори и са предмет на правилата на договаряне, посочени в ПМС № 55 от 12 март 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, съвместната Оперативна програма за трансгранично сътрудничество "Черно море 2007 - 2013 г." и от финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство или ЗОП и свързаната подзаконова нормативна уредба, в зависимост от това, дали Кандидатът се явява възложител по реда на ЗОП или не.

Не са обект на избор по реда на ПМС 55/12.03.2007 г. и посл. изм. трудовите договори и договорите с експерти, които са били обект на оценка по реда на ПМС 121/31.05.2007 г. и посл. изм. и са станали част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

При възлагане на изпълнението на дейности на изпълнители, бенефициентът се задължава да спазва разпоредбите на Общи насоки за избягване на конфликта на интереси по смисъла на чл.52 от Регламент (ЕО)1605/2002 и за спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от структурните и Кохезионния фондове на ЕС (Приложение И).

3.1.4 Дейности, допустими за финансиране

«Дейност» е задача или група от задачи (действие или група от действия), които имат (водят до постигане на) конкретен резултат (резултат/продукт) и чрез които се реализира изпълнението на съответния проект.

Допустими дейности по настоящата схема са:

- Разработване на планове за обучение и кариерно развитие на заетите лица в предприятията бенефициенти;
- Обучение на заети лица над 55-годишна възраст в предприятията бенефициенти за обучители;
- Осигуряване на социални придобивки за работниците – места за отдих и почивка, места за хранене, кът за деца и др.;
- Провеждане на обучение на работното място на заетите лица в предприятията от обучените за обучители;
- Въвеждане на гъвкави форми на заетост (плаващо работно време, ротация на работното място и др.) за заети лица от следните категории:
  - Лица над 55-годишна възраст;
  - Лица до 29-годишна възраст;
  - Родители, осиновители и попечители на деца до 3-годишна възраст;
  - Самотни родители;
  - Родители, осиновители и попечители на деца с увреждания
- Осигуряване на материални стимули под формата на допълнителни възнаграждения за лицата, за които е въведено гъвкаво работно време.

ВАЖНО:

За осъществяването на дейността, свързана с осигуряване на социални придобивки за работниците - места за отдих и почивка, места за хранене, кът за деца и др. е необходимо кандидатът да разполага със собствено помещение.

На етап кандидатстване и в случай, че се предвижда ремонтна дейност, кандидатът следва да представи документите, свързани с помещението посочени в точка 3.4.1 от Насоките за кандидатстване.

ВАЖНО:

Кандидатът следва да избере и да включи в проектното предложение поне четири от горепосочените допустими дейности. Проектът трябва да включва задължително обучение на заети лица над 55-годишна възраст за обучители и обучение на работното място на заетите лица от обучените за обучители. Обучените за обучители заети лица не могат да бъдат включвани от работодателя в гъвкави форми на заетост.

ВАЖНО:

Работодателите заявяват своите потребности от обучение на заети лица над 55-годишна възраст за обучители като попълват Декларация № Д7 – приложение към Насоките за кандидатстване.

Работодателите заявяват своите потребности от обучение на заети лица на работното място като попълват Заявка-декларация за заетите лица, които ще преминат обучение на работното място към проектното предложение (Приложение Д7-1 към Насоките за кандидатстване).

Договарящият орган може да отстрани дейности, които са свързани с недопустими разходи.

Допустимите дейности трябва да са и в съответствие с хоризонталните принципи по ОП и да не се допуска дублиране на финансиране на едни и същи дейности от различни източници.

С оглед постигане на заложените цели, проектът трябва да включва дейности за предоставяне на обучения на заети лица, които са в съответствие с приоритетните действия съгласно чл. 3 от Регламент 1081/2006.

Обученията следва да са съобразени с национални, регионални, областни и/или общински стратегически документи, приоритети и потребности, както и с конкретните нужди на работодателите на регионално и местно ниво. В програмите на обученията трябва да се включват дейности, съдържащи хоризонтални принципи, като например въвеждане на информационно-образователни модули за спецификите на отделните хоризонтални принципи и да са с продължителност не по-малко от 45 учебни часа.

Обученията се извършват в съответствие с установените нужди на работодателите и с насоченост към упражняваната сфера на дейност и професия, както и към заеманата длъжност в предприятието.

ВАЖНО:

След извършване на дейностите по обучение следва да бъде издаден документ, удостоверяващ успешното завършване и придобитите умения и компетентности.

Продължителност

Приемането на проектни предложения ще бъде без ограничения в срока на действие на процедурата. Последният ден, в който могат да бъдат подадени проектни предложения по тази процедура, е 17.00 часа на **03.11.2011 г.** Проектни предложения, подадени след изтичане на посочения срок, няма да бъдат разглеждани.

В срок до 31 октомври 2013 г. бенефициентите, следва да приключат проектните дейности и до 2 месеца след този срок да представят финални отчети, за окончателното изплащане на средствата.

ДО може да спре приемането на проекти преди посочената дата (**03.11.2011 г.**) при изчерпване на финансовите средства от предвидения бюджет.

Комисии ще оценяват проектните предложения периодично съгласно предварително обявен календарен график (виж т. 3.2.3 от Насоките за кандидатстване).

Календарен график на сесиите на Оценителна комисия за подбор и оценка на проектни предложения по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-2.1.15 "Социални иновации в предприятията" е публикуван на интернет страницата на Агенцията по заетостта.

ВАЖНО!

Продължителността на договор по Процедурата за безвъзмездна финансова помощ не може да бъде по-малка от 18 месеца.

Териториален обхват. Място на изпълнение.

Дейностите по проектите следва да се изпълняват на територията на Република България. Ако са предвидени в проектите дейности, изпълнявани извън територията на страната, същите няма да бъдат финансирани.

Допустимост на целевата група :

- **Заети лица в малки, средни и големи предприятия.**
- Лица, включени в обучение по проекти и програми, финансирани от ОП РЧР, Програма ФАР **не могат** да бъдат включени в обученията от същия тип по настоящата операция. Кандидатът декларира това обстоятелство като попълва Заявка-декларация за **заетите лица, които ще преминат обучение на работното място** към проектното предложение (Приложение Д7-1 към Насоките за кандидатстване).

ВАЖНО!

Служители на държавната и/или общинските администрации не могат да са част от целевата група.

Очаквани резултати :

- 20 000 обучени лица на работното място;
- Разработени планове за кариерно развитие на 20 000 заети лица;
- Най-малко 250, обучени за обучители;
- 21 200 заети лица, ползвали преференции за включване в гъвкави форми на заетост (ротация на работното място, работа на плаващо работно време) ;
- 90 % от включените, успешно да завършат обучение на работното място;
- 80% да запазят гъвкавата си заетост след приключване на насърчителните мерки
- 80% от лицата да преминат на друго ниво на заплащане в резултат на ползваната насърчителна мярка.

Брой предложения и безвъзмездни финансови помощи на Кандидата

ВАЖНО:

Всеки кандидат може да подаде само едно проектно предложение по настоящата процедура. В случай, че Кандидат подаде повече от едно проектно предложение, същите няма да бъдат разглеждани и ще бъдат отхвърляни автоматично.

Информирание и публичност

Бенефициентът трябва да прилага подходящи мерки за информиране и публичност, съгласно правилата на Регламент (ЕК) № 1828/2006 на Европейската комисия от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие.

Бенефициентите са длъжни да информират обществеността относно помощта, получена от европейските фондове. При изработването и/или отпечатването на материали по проекта, задължително на заглавната страница се посочват схемата и източника, по който същите се

финансират, и съответните за това символи. ДО допълнително е публикувал указания на интернет страницата си на адрес: www.az.government.bg във връзка с горното.

Изискванията за информиране и публичност са описани подробно в чл. 6 от Приложение I на Договора за безвъзмездна финансова помощ и в Ръководството за изпълнение на дейности за информация и публичност по ОП РЧР, Приложение 3 към Насоките за кандидатстване.

ВАЖНО:

Бенефициентите следва да имат предвид, че разходите за информиране и публичност **не трябва да надхвърлят 5 %** от общия размер на преките допустими разходи.

3.1.5 Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ

При отпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъдат взети под внимание само “допустимите разходи”. Допустимите разходи се определят на база изискванията на ПМС №62/ от 2007 година и ПМС180/27.07.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по ОП „РЧР”, съфинансирани от ЕСФ, за финансовата рамка 2007-2013 година. Общият размер на бюджета включва само размера на финансирането по ОП „РЧР”. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на “допустимите разходи”. Обърнете внимание на това, че определянето на единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират или на нормативно определени размери или на реални пазарни цени. Не се допуска посочването на отделен вид разход като обща сума без посочване на единичната стойност и количеството.

В случай че проектното предложение включва разходи, които са недопустими и/или нецелесъобразни, както и в случаи на технически грешки, по решение на Оценителната комисия, проектобюджетът може да бъде изменен в посока на редуциране на стойността му ².

Поради това в интерес на кандидата е да представи **реалистичен и ефективен от гледна точка на разходите бюджет**.

Допустими разходи

За да бъдат допустими разходите **трябва** да отговарят едновременно на следните условия, съгласно ПМС № 180 /27.07.2007г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по ОП „РЧР”, съфинансирани от ЕСФ, за финансовата рамка 2007-2013 година:

- да са законосъобразни;
- да са извършени за дейности, определени и осъществени под отговорността на Договарящия орган, съгласно критериите за избор на операции одобрени от комитета за наблюдение на Оперативната програма;
- да са извършени срещу необходимите разходооправдателни документи -фактури или други документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство, за съхранението на които са спазени изискванията на чл.13 от ПМС №180 /27.07.2007 г.;

---

² Моля, обърнете внимание, че допустимите изменения в бюджета не могат да имат като резултат увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ, нито промяна на процентното съотношение на съфинансирането.

- да са извършени въз основа на договор или заповед /съгласно чл.3 от Постановление на Министерски съвет № 121 от 31.05.2007 г./;
- да са действително извършени и платени през периода за допустимост на разходите съгласно чл.3 ПМС №180 /27.07.2007 г.;
- да са извършени в съответствие с принципите за добро финансово управление, определени в чл.27 и 28 на Регламент на Съвета /ЕО, Евратом/ № 1605/2002 г., изменен с Регламент на Съвета /ЕО, Евратом/ № 1995/2006 г.;
- да са отразени в счетоводната и данъчна документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система и да могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
- изборът на изпълнител да е извършен в съответствие с действащото национално законодателство и по-специално Закона за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му или Постановление № 55 от 12.03.2007 г. на Министерския съвет за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество "Черно море 2007 - 2013 г." и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Допустими преки разходи

Допустимите преки разходи трябва да бъдат:

- в съответствие с разпоредбите на Регламент 1081/2006, Регламент 1083/2006;
- пряко свързани с изпълнението на целите на проекта;
- заложи в договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- да отговарят на принципите за добро финансово управление и ефективност на разходите;
- действително направени от кандидата по време на изпълнението на проекта и да са извършени след датата на подписване на договора;
- осчетоводени от кандидата;
- да са доказани и установени със съответните разходооправдателни документи;

Допустими преки разходи по правилата на ЕСФ

- Разходи за възнаграждения и осигуровки от страна на работодателя за обучените обучители над 55-годишна възраст за обучението, което ще провеждат на работното място;
- Разходи за допълнителни възнаграждения на лица, участващи в гъвкави форми на заетост в размер до 100 лева на лице месечно и дължимите осигуровки за сметка на работодателя по КТ и КСО;
- Разходи за командировки на обучените обучители над 55-годишна възраст, които ще провеждат обучението в поделение/филиал на предприятието при същия работодател, което е в друго населено място от това на обучителите;
- Разходи за закупуване на материали, консумативи и други материални активи необходими за обучението на работното място, с изключение на недопустимите разходи по чл.10 , ал.1, т.3 от ПМС 180;
- Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност;
- Разходи за разработване на планове за обучение и кариерно развитие на заетите лица в предприятията бенефициенти в размер до 10 лева на заето лице;

- Разходи за обучение на обучители в размер до 300 лева на лице от обучаваща организация/институция;
- Разходи за застраховки на обучаемите за обучението на работното място;
- Разходи за одит на изпълнението на проекта; В случаите, когато размерът на безвъзмездната финансова помощ по сключените договори е на стойност над 200 хил. лв., извършването на одит на изпълнението на проекта е задължително, като разходите за одит не могат да надвишават 1 на сто от размера на безвъзмездната финансова помощ. ;
- Разходи за амортизация на амортизируеми активи по чл.11,т.2с на Регламент 1081/2006, свързани с обучението на работното място;
- Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разходите от група А/.

Допустими преки разходи по правилата на ЕФРР

Същите са допустими в съответствие с чл. 8, ал. 1 от ПМС 180/27.07.2007 г.

Допустими преки разходи по правилата на ЕФРР по настоящата процедура и едновременно с това имат допълващ характер на дейностите, изпълнявани по линия на ЕСФ са:

- осигуряването на социални придобивки за работниците - места за отдих и почивка, места за хранене, кът за деца и др.

ВАЖНО:

Допустимите преки разходи по правилата на ЕФРР по настоящата процедура не трябва да надвишават 20% от общо допустимите разходи от Група А – Допустими разходи по правилата на ЕСФ .

ВАЖНО:

В случай, че за нуждите и целите на проекта във връзка с осигуряването на социални придобивки на работниците в предприятието е необходимо да се извърши основен ремонт/реконструкция/промяна в предназначението на сградата и/или помещенията или друг вид строително - монтажни работи, за което се изискват съответни разрешителни и/или одобрения и техническа документация, съгласно приложимото национално законодателство, кандидатът следва да ги представи на Договарящия орган преди сключване на договора.

Кандидатът декларира при подаване на проектното предложение, че ще предостави цялата техническа документация и съответните разрешителни и/или одобрения – Приложение Д11.

Договарящият орган си запазва правото да не сключи договор с одобрен кандидат, който не представи в определения срок изискваната техническа документация, когато същата е регламентирана като задължителна в Закона за устройство на територията и другите приложими нормативни документи за предвидените ремонтни дейности.

ВАЖНО:

В описанието на дейностите във Формуляра за кандидатстване следва да се обоснове необходимостта от кръстосаното финансиране и да се опише пряката му връзка с дейностите по осигуряване на социални придобивки на работниците в предприятието!

Съгласно Закона за устройство на територията:

Чл.42. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) от допълнителните разпоредби §5 на ЗУТ - "**Основен ремонт**" на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и

строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация.

Чл.43. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) от допълнителните разпоредби §5 на ЗУТ "**Текущ ремонт**" на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се:

- а) засяга конструкцията на сградата;
- б) извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата;
- в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

Разходите за текущ или основен ремонт трябва да бъдат **напълно обосновани** във Формуляра за кандидатстване, както и да бъде представена прогнозна количествено-стойностна сметка на ремонта (Приложение Б3).

Придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА):

Придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА), пряко произтичащи от дейностите по проекта.

Придобиване на компютри и хардуер:

Разходите за компютри и хардуер трябва да бъдат напълно обосновани във Формуляра за кандидатстване и необходими във връзка с осигуряването на социални придобивки на работниците в предприятието. Кандидатът трябва да представи остойностена техническа спецификация на компютрите и хардуера, които ще бъдат закупени по проекта.

Придобиване на оборудване:

Разходите за оборудване трябва да бъдат напълно обосновани във Формуляра за кандидатстване и пряко необходими за осигуряването на социални придобивки на работниците в предприятието. Кандидатът трябва да представи остойностена техническа спецификация на оборудването, което ще бъде закупено.

Придобиване на други ДМА:

Придобиване на други ДМА, пряко произтичащи от дейностите по проекта.

Включват се разходите за придобиване на ДМА, които не са изрично изброени в горните категории.

Допустими разходи за организация и управление

Същите са допустими в съответствие с ПМС 180/27.07.2007г. чл.4 ал.6 и са в размер **на не повече от 10 на сто** от преките допустими разходи за дейностите, финансирани по линия на ЕСФ (разходи от група А + група Б). Такива са разходите, свързани с цялостното управление на проекта и невъзстановимият ДДС, включен в непреките разходи.

ВАЖНО:

Всички разходооправдателни документи се съхраняват съгласно чл. 13 от ПМС № 180/27.07.2007 г., изискванията на чл. 90 от Регламент (ЕО) No 1083/2006, като не се накръняват специалните условия на чл.100, параграф 1 от същия регламент, с изключение на случаите за частично приключване на основание чл.88.

Недопустими разходи от ГРУПА А:

- възстановим данък добавена стойност;
- заеми и/или лихви по дългове;
- закупуване на обзавеждане, оборудване, превозни средства, инфраструктура, земя, сгради, пряко свързани с производствения процес и обичайната дейност на предприятията;
- разходи за закупуване или наемане на транспортни средства;
- разходи за транспорт на представителите на целевата група;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- разходи за консултантски услуги свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване;
- разходи финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова процедура произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността, или друга донорска програма;
- разходи за закупуване на стоки втора употреба;
- разходи по смисъла на чл.5 ал.1 на ПМС 62/2007 г.;
- разходи за кафе-паузи, обяди, вечери и други с подобен характер;
- разходи за материали, които имат характер на дълготрайни материални активи (ДМА), включени в разходите по правилата на ЕСФ.

Недопустими разходи от ГРУПА Б:

Същите са недопустими, съгласно Раздел V, чл. 8. на Постановление № 236 от 27 септември 2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма "Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007 - 2013 г.", съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие:

1. Разходи, които, дори и частично, са финансирани с получена публична безвъзмездна финансова помощ;
2. Разходи за закупуване на машини, съоръжения и оборудване втора употреба с изключение на случаите, в които са спазени едновременно следните условия:
  - а) доставчикът да не е закупил машините, съоръженията и оборудването с публична безвъзмездна финансова помощ, дори и частично, в периода от последните 7 години преди подаване на проектното предложение;
  - б) цената им да не надвишава пазарната стойност, установена от независим сертифициран оценител или надлежно оторизиран орган към деня на покупката, и да е по-малка от разходите за придобиване на подобни нови машини, съоръжения и оборудване;
  - в) да имат технически характеристики, необходими за проекта, и да са съвместими с приложимите норми и стандарти за целия период на изпълнение на проекта и за срок не по-малък от периода, определен в чл. 57 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999;
3. Разходи по договори за предоставяне на услуги, доставка на стоки и строителство, свързани със следните договори с подизпълнители:
  - а) договори с подизпълнители, които увеличават разходите за изпълнение на дейността, без да създават добавена стойност;
  - б) договори с посредници и консултанти, в които плащането е определено като процент

от общия разход за дейността, освен ако бенефициентът може да докаже, че плащането се отнася за действително извършената работа или услуга;

4. Разходи за лихви, освен в случаите на субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи, разносните за финансови трансакции, комисионните и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, и други чисто финансови разходи;

5. Възстановим данък върху добавената стойност по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Постановление № 62 на Министерския съвет от 2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 - 2013 г.;

6. Други данъци;

7. Разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;

8. Глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;

9. Разходи за жилищно строителство;

10. Разходи за извеждане от експлоатация на ядрени електроцентрали;

11. Разходи, които са недопустими в съответствие с Постановление № 62 на Министерския съвет от 2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 - 2013 г.

12. Разходи за закупуване на обзавеждане и оборудване, пряко свързано с производствения процес и обичайната дейност на предприятията.

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА БЮДЖЕТ:

Бюджетът следва да покрива всички допустими разходи за изпълнение на Проекта, а не само приноса на Възложителя. Всички пера трябва да бъдат представени в разбивка по отделните им компоненти. Трябва да се посочи броят на мерните единици и единичните цени.

Бюджетът се представя в лева. Стойностите и единичните цени се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

При попълване на бюджета, Бенефициентът трябва точно да следва бюджетната рамка, като не е допустимо да се добавят нови редове, различни от посочените. Подробно разходите се описват в Приложения, а на съответните бюджетни редове се посочват общите суми от тези Приложения. Приложенията са задължителни за попълване, като в тях следва подробно да се опишат всички разходи по видове, единични стойности и единични цени. В случаите, в които към пакета с документи за кандидатстване не е приложен образец на Приложение, то същото се изготвя в свободна форма, като ясно и точно се описват заложените по видове, мерни единици, единични стойност и брой единици.

I. Група А - Допустими разходи по правилата на ЕСФ

1. Разходи за трудови и други възнаграждения и други доходи на физически лица, пряко ангажирани с изпълнението на финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване, вкл. осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение съгласно националното законодателство- Тук следва да се посочват разходи за брутни възнаграждения, осигуровки за сметка на работодателя и други доходи /както и всички доплащания по приложимото национално законодателство - обезщетения за неизползван отпуск, доплащане за прослужено време и др./ на физически лица, пряко ангажирани с изпълнението на финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване. Всички стойности се попълват без ДДС в случаите, когато той е невъзстановим:

1.1. Възнаграждения и осигуровки от страна на работодателя за обучените обучители над 55-годишна възраст за обучението, което ще провеждат на работното място (Приложение № А 1.1 от Общия бюджет Б1):

Предвиденият брой експерти, които са обучени за обучители и ще провеждат обучения на работното място, трябва да гарантира разходната ефективност и ефикасността на дейностите. Лицата следва да са наети по трудов договор или по допълнително споразумение към съществуващ трудов договор, като възнагражденията за този персонал се планират в човекомесеци. Тези разходи следва да се калкулират при изчислението на средната цена (до 200 лв. на лице) за обучение на работното място.

1.2. Допълнителни възнаграждения на лица, участващи в гъвкави форми на заетост в размер до 100 лева на лице месечно и дължимите осигуровки за сметка на работодателя по КТ и КСО - Приложение №А 1.2

Разходи за допълнителни възнаграждения на лица, участващи в гъвкави форми на заетост в размер до 100 лева на лице месечно и дължимите осигуровки за сметка на работодателя по КТ и КСО. Лицата следва да са наети по трудов договор или по допълнително споразумение към съществуващ трудов договор, като възнагражденията за този персонал се планират в човекомесеци.

Разписват се всички осигурителни вноски за сметка на осигурителя, дължими върху възнаграждения на лицата.

В това перо не могат да бъдат включени допълнителни възнаграждения за обучените обучители над 55-годишна възраст.

1.3. Разходи за експерти, които са на трудов или граждански договор при работодателя, за разработване на планове за обучение и кариерно развитие на заетите лица в предприятията бенефициенти в размер до 10 лева на заето лице - АКО Е ПРИЛОЖИМО! В случай, че разходите по това перо са обект на външна поръчка и са заложиени в т. 4.2., то същите в т.1.3. се считат за недопустими.

1.4. Възнаграждения и осигуровки от страна на работодателя за лицата, които са на трудов договор и са пряко ангажирани с дейността в местата за осигуряване на социални придобивки (места за отпих и почивка, места за хранене, кът за деца, и др.).

Ставката се определя съгласно средното възнаграждение за съответния тип професия по данни на НСИ за последния отчетен период и се планират в човекодни.

2. Разходи за командировки /дневни, пътни и квартирни/ на лицата, получаващи възнаграждения по раздел 1

2.1.Разходи за командировки на обучените обучителите над 55-годишна възраст за обучението на работното място (Приложение № А 2.1 от Общия бюджет Б1): Тук следва да се посочват Разходите за командировки на обучените обучители над 55-годишна възраст, които ще провеждат обучението в поделение/филиал на предприятието, което е в друго населено място от това на обучителите, но при същия работодател. Разходите за командировки следва да са съобразени с Наредбата за командировките в страната, както и при избор на най-икономичен маршрут и превозно средство. Максимален единичен размер на разходите за квартирни/нощувки – до 60 лева на човек без начислен ДДС. Тези разходи следва да се калкулират при изчислението на средната цена (до 200 лв. на лице) за обучение на работното място.

3. Разходи за закупуване на материали и консумативи, необходими за изпълнение на дейностите по проекта, с изключение на недопустимите разходи по чл.10 , ал.1, т.3 от ПМС 180

3.1. Разходи за закупуване на материали за обучението на работното място – (приложение № А 3.1)

3.2. Разходи за закупуване на консумативи за обучението на работното място – (приложение № А 3.2Общия бюджет Б1) – същите следва да са пряко свързани с обучението на работното място и необходими за неговата подготовка и осъществяване. Тези разходи следва да се калкулират при изчислението на средната цена (до 200 лв. на лице) за обучение на работното място.

ВАЖНО!

Материалите и консумативите следва да нямат характер на оборудване и обзавеждане.

4. Разходи за външни услуги, пряко свързани с финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване.

4.1. Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност – (Приложение № А 4.1) - подготовка и реализация на публикации, изготвяне на табели, брошури, стикери, листовки и пр.;

4.2. Разходи за разработване на планове за обучение и кариерно развитие на заетите лица в предприятията бенефициенти в размер до 10 лева на заето лице. Кандидатът - Работодател по настоящата процедура, избира образователна институция и/или обучаваща организация/институция, която/които да извърши/ат обучение на обучители, по реда на ПМС 55/12.03.2007г. или ЗОП и свързаната подзаконова нормативна уредба. **АКО Е ПРИЛОЖИМО!** В случай, че разходите по това перо са заложиени в т.1.3., то същите в т.4.2. се считат за недопустими.

4.3. Разходи за обучение на обучители в размер до 300 лева на лице от обучаваща организация/институция Кандидатът - Работодател по настоящата процедура, избира образователна институция и/или обучаваща организация/институция, която/които да извърши/ат обучение на обучители, по реда на ПМС 55/12.03.2007г. или ЗОП и свързаната подзаконова нормативна уредба.

4.4. Разходи за застраховки на обучаемите за обучението на работното място - Приложение № А.4.6 В това бюджетно перо следва да бъдат вписани разходите за застраховки на обучаваните на работното място за периода на обучението /ако е необходимо/. **Тези разходи следва да се калкулират при изчислението на средната цена (до 200 лв. на лице) за обучение на работното място.**

4.5. Разходи за одит на изпълнението на проекта; в случаите, когато размерът на безвъзмездната финансова помощ по сключените договори е на стойност над 200 хил. лв., извършването на одит на изпълнението на проекта е задължително, като разходите за одит не могат да надвишават 1 на сто от размера на безвъзмездната финансова помощ.

4.6. Други външни услуги, пряко свързани с изпълнението на допустимите дейности по проекта - Тук се посочват други външни услуги, които не са класифицирани в бюджетни редове 4.1-4.5. Бенефициентите следва да попълнят приложение А 4.6 и да имат предвид, че външните услуги, предвидени тук трябва да бъдат ясно обосновани в бюджета, да произтичат от дейности формулирани и аргументирани във Формуляра за кандидатстване.

5. Разходи за амортизация на амортизируеми активи по чл.11,т.2с на Регламент 1081/2006 г.

В раздел 5 се посочват разходите за амортизация на амортизируеми активи същите се считат за допустими само за активите съгласно чл.10, ал.1, т.2 от Регламент 1081/2006 г. на Съвета за периода на финансиране на проекта и в размери до годишните данъчни амортизационни норми. Тук се отчитат разходите на активите собственост на Кандидата, но в процес на изпълнение на проектните дейности се използват и то ако: активите не са закупени дори частично с публична безвъзмездна помощ, разходът за амортизация е начислен в съответствие с изискванията на националното законодателство и е признаваем до размера на годишните данъчни амортизационни норми по категории активи съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане. **Амортизацията е допустима като разход единствено**

и само при формирането на средната цена от 200 лв. за едно обучено лице при извършване на обучение на работното място!

6. Други преки разходи, пряко свързани с изпълнението на допустимите дейности по проекта и неklasифицирани в раздели от 1 до 5. Тук се посочват преките разходи, произтичащи пряко от изискванията на Насоките за кандидатстване и неklasифицирани в предходните раздели

6.1. Разходи за банкови такси — това са разходите за банкови такси по банковата сметка, използвана единствено и само за нуждите на проекта.

ВАЖНО!

За нуждите на проекта, бенефициентът е длъжен да използва отделна банкова сметка (новооткрита или съществуваща такава), с цел осигуряване на адекватна проследяемост и прозрачност на извършените разходи.

ВАЖНО!

Всички стойности в бюджета в разделите по-горе (от Раздел 2 до Раздел 6 включително) се попълват без ДДС!

7. Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разделите от група А в случаите, когато същият не може да бъде възстановен/.

7.1 Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разделите от група А където е приложимо, които не се отнасят за обучението на работното място/ - Приложение № 7.1

7.2 Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разделите от група А където е приложимо, които се отнасят за обучението на работното място/- Приложение № 7.2

Тук се описват разходите за невъзстановим данък добавена стойност / в случаите когато същият не може да бъде възстановен/, съгласно Указания на министъра на финансите (№ 91-00-502/27.08.2007 г.) относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз

ВАЖНО!

Всички изброени по-горе разходи следва да отговарят на изискванията за преки разходи, дефинирани в ПМС № 180 от 27.07.2007 г..

Безвъзмездната помощ не може да има за цел или да води до формиране на печалба за конкретния бенефициент на безвъзмездна финансова помощ (превишаване на общите приходи над разходите за изпълнение на проекта към момента на представяне на искането за окончателно плащане на безвъзмездната помощ за проекта).

II. Група Б - Допустими разходи по правилата на ЕФРР

ВАЖНО!

Всички разходи, описани в бюджетните редове в „Допустими разходи Група Б” се попълват без ДДС!

В случаите, когато разходи по правилата на ЕФРР са изрично посочени като допустими /случаите на кръстосано финансиране/, то следва да се бюджетират съгласно ПМС

180/27.07.2007 г., чл 8 (1). Същите не следва да надвишават допустимите 20% от Група А, определен в Насоките за кандидатстване.

1. Текущ/Основен ремонт на дълготрайни материални активи

2. Придобиване на дълготрайни материални активи - ДМА

2.1. Придобиване на компютри и хардуер

2.2. Придобиване на оборудване, машини и съоръжения

2.3. Придобиване на други ДМА

3. Придобиване на дълготрайни нематериални активи - ДНА

4. Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разделите от група Б/

5. Застраховка на оборудването - В случай, че единичната стойност на оборудването и дълготрайните активи, закупени или придобити по проекта, надхвърля 5 000 лева без ДДС, това оборудване следва да бъде застраховано. Със средства от бюджета на проекта може да бъде покрита сумата за застраховката **само до края за изпълнение на проектните дейности**, независимо от действителния срок на застрахователната полица.

III. Група В – Разходи за организация и управление по чл.4 ал.6 от ПМС 180 /27.07.2007 г. – до 10% от общия размер на разходите по Група А и Група Б

1.Разходи за организация и управление

В този бюджетен раздел се описват: разходи за възнаграждение и осигуровки на персонала свързан с администриране на проекта /ръководител, техн.сътрудник, счетоводител, др.експертен или технически персонал/, разходи за командировки на персонала, административни разходи за издръжка на офис на проекта /наем, режийни разходи/, материали, консумативи/, като всички те се описват детайлно в приложение към бюджета на проекта.

1.1. Възнаграждения и дължими осигуровки по КТ и КСО, начислявани за сметка на работодател за членовете на екипа по организация и управление на проекта (ръководител, координатор, счетоводител, технически сътрудник и др.), съгласно Методологията за регламентиране на възнагражденията по ОП РЧР, неделима част от настоящите Насоки за кандидатстване;

1.2. Разходи за командировки (пътни дневни и квартирни) на членовете на екипа по организация и управление на проекта;

1.3. Разходи за материали и консумативи, свързани с дейността по организация и управление на проекта;

1.4. Разходи за наем на офис на екипа по организация и управление на проекта и произтичащи от това режийни разноски (ток, вода, и др.)

2.Невъзстановим данък върху добавената стойност

В този бюджетен ред се записва невъзстановим ДДС, възникнал във връзка с дейността по организация и управление на проекта.

ВАЖНО!

Всички стойности в Група В на бюджета в раздели 1.2, 1.3 и 1.4 се попълват без ДДС!

3.2 НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА

3.2.1. Формуляр за кандидатстване

Кандидатите, които желаят да участват с проектни предложения в настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ трябва да направят това като използват Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Насоки за кандидатстване (Приложение А) и съответните приложения. Кандидатите трябва точно да се придържат към Формуляра за кандидатстване и да попълнят параграфите и страниците му последователно, както и да попълнят приложенията към Насоките за кандидатстване.

Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен **на български език**, внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Кандидатите трябва да бъдат точни и да опишат подробно как смятат да изпълнят целите на проекта, какви ще бъдат ползите от него и как проектът съответства на целите на програмата.

Всякакви грешки или несъответствия, допуснати при попълване на Формуляра за кандидатстване могат да доведат до незабавно отхвърляне на проектното предложение.

ВАЖНО!

Към момента на кандидатстване се подават: Формуляр за кандидатстване (Приложение А), Заявление за кандидатстване (Приложение А1); Бюджет – Приложение Б1; Приложение Б2 - Планирани източници на финансиране; Количествено-стойностна сметка - Приложение Б3 – АКО Е ПРИЛОЖИМО; Остойностни технически спецификации - Приложение Б4 – АКО Е ПРИЛОЖИМО; Автобиографии на екипа за управление на проекта (Приложение Г1); Автобиография на експертите, които ще разработват планове за обучение и кариерно развитие (Приложение Г2) (ако е приложимо)³; Автобиография на лицата, които са пряко ангажирани с дейността в местата за осигуряване на социални придобивки (Приложение Г3) (ако е приложимо)^{Error!}
Bookmark not defined.; Декларация на Кандидата - Приложение Д1; Декларация относно статута по ЗДС - Приложение Д3; Декларация в случай на ремонтни дейности - Приложение Д5 – АКО Е ПРИЛОЖИМО; Декларация за минимални помощи - Приложение Д6; Заявка – декларация за целевата група към проектното предложение - Приложение Д7; Заявка – декларация за заетите лица, които ще се обучават на работното място - Приложение Д7-1; Декларация, че проектното предложение, не е финансирано по програма ФАР и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” - Приложение Д8; Декларация, че кандидатът не е предприятие в затруднение – Приложение Д9; Декларация, че кандидатът не е микропредприятие, съгласно ЗМСП– Приложение Д10; Декларация за представяне на необходимата техническа документация съгласно ЗУТ приложение Д11 и Подкрепящи документи (съгласно т. 3.4.1. от Насоките за кандидатстване) – АКО Е ПРИЛОЖИМО.

Всички необходими документи към проектното предложение трябва да бъдат представени в един оригинал и 2 копия отпечатани на хартия във формат А4 и подвързани отделно. Същите трябва да са номерирани, подписани и подпечатани от Кандидата.

Само указаните по-горе документи ще бъдат предоставени на оценителите. Поради това е изключително важно тези документи да съдържат ЦЯЛАТА необходима информация.

Не се изпращат приложения, които не са посочени изрично.

³ Виж каре Важно – стр. 29

ВАЖНО!

Автобиографиите на експертите, които се предвижда да разработват планове за обучение и кариерно развитие (когато не се предвижда тази дейност да бъде възложена на изпълнител) (Приложение Г2) и Автобиографиите на лицата, които са пряко ангажирани с дейността в местата за осигуряване на социални придобивки (Приложение Г3), могат да бъдат включени в проектното предложение в случай, че кандидатът е организация, която е възложител по реда на ПМС 55/2007.

Съгласно чл. 2, ал. 3, т. 1 от ПМС № 55/2007 г. трудовите договори и договорите, сключени с експерти, които са били обект на оценка по реда на Постановление № 121 на Министерския съвет от 2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз и са станали част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, не са обект на регулиране от ПМС №55/2007 г. Това не изключва възможността в случай, че такива експерти не са включени в проектното предложение, те да бъдат избрани по реда на ПМС № 55/2007 г. в хода на изпълнението на проекта.

В случай, че организацията е възложител по чл. 7 и чл. 14, ал. 4 и 5 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и чл. 1, ал. 4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП), или ако за извършването на съответните дейности в рамките на проекта попада в обхвата на ЗОП/НВМОП (вж. чл. 1, ал. 2 от ПМС № 55/2007 г.), автобиографиите на експертите, които ще разработват планове за обучение и кариерно развитие и автобиографиите на лицата, които са пряко ангажирани с дейността в местата за осигуряване на социални придобивки не могат да се прилагат към проектната документация, ако съгласно разпоредбите на действащото законодателство подлежат на избор по реда на ЗОП/НВМОП.

За да бъде гарантирано качествено и трайно съхранение на цялата подадена документация, както и с цел предотвратяване на загуби или злоупотреби, всеки един от трите екземпляра на пакета документи трябва да бъде качествено подвързан и всички страници да бъдат номерирани, подписани и подпечатани от кандидата. Няма да бъдат разглеждани проектни предложения, написани на ръка.

За да бъде постигнато по-бързо и ефективно обработването на проектното предложение, то следва да бъде подредено съгласно Формуляра/Контролния лист за оценка на административно съответствие и допустимостта.

Формулярът за кандидатстване - Приложение А, Бюджетът – Приложение Б1 и Приложение Б2 - Планирани източници на финансиране, Автобиографии на екипа за управление на проекта (Приложение Г1); Автобиография на лицата, които са пряко ангажирани с дейността в местата за осигуряване на социални придобивки (Приложение Г3) трябва да бъдат представени и на електронен носител (компакт диск). В случай, че кандидатът не възлага на изпълнител разработването на планове за обучение и кариерно развитие, на електронен носител се представя и Приложение Г2 - Автобиография на експертите, които ще разработват планове за обучение и кариерно развитие; Представените електронни файлове трябва да съдържат идентично предложение на това, което е представено на хартия. В случай на разминаване между хартиения и електронния вариант за водещо се приема варианта на хартия. Всеки елемент от проектното предложение (Формуляр за кандидатстване - Приложение А, Бюджетът – Приложение Б1; Приложение Б2 - Планирани източници на финансиране, Автобиографии на екипа за управление на

проекта (Приложение Г1); Автобиография на експертите, които ще разработват планове за обучение и кариерно развитие (Приложение Г2) – АКО Е ПРИЛОЖИМО; Автобиография на лицата, които са пряко ангажирани с дейността в местата за осигуряване на социални придобивки (Приложение Г3) – АКО Е ПРИЛОЖИМО трябва да бъдат представени като отделни и уникални електронни файлове (напр. Формулярът за кандидатстване не трябва да бъде разделен на няколко файла).

Кандидатите трябва да проверят дали проектното предложение е напълно окомплектовано, съгласно таблицата за административно съответствие към т. 3.3. от Насоките за кандидатстване.

ВАЖНО!

При необходимост Договарящият орган може писмено да изисква представяне на документи, които са изискуеми по настоящата схема, но не са били представени към датата на кандидатстване. Непредставянето на изискваните документи в посочения от ДО срок води до отхвърляне на проекта на етап административно съответствие и допустимост.

Не могат да бъдат изисквани допълнително Формуляр за кандидатстване (Приложение А), Бюджетът (Приложение Б1); Приложение Б2 - Планирани източници на финансиране, Декларация на Кандидата (Приложение Д1), в случай, че същата изцяло липсва.

3.2.2 Къде и как се изпращат проектните предложения

Указаният по-горе набор от документи трябва да бъдат подадени в запечатан плик, Върху запечатания плик, кандидатът залепва попълненото от него Заявление за кандидатстване (Приложение А1) и го подписва и подпечатва.

Броят на страниците на проектното предложение, общата сума на проектното предложение (в лева) и брой представители на целевата група включени в проекта следва да бъдат посочени в Заявлението за кандидатстване (Приложение А1).

Проектните предложения трябва да бъдат подадени в ДБТ в областните градове⁴ по планирано място на изпълнение на проекта. За проектите, обхващащи повече от едно населено място, подаването се извършва в едно от посочените в проекта места на реализация.

Предложенията за проекти, изпратени по друг начин (напр. по факс, по пощата, с куриерска служба или по електронна поща) или на друг адрес, няма да бъдат разглеждани.

ВАЖНО!

При регистрирането на проектното предложение, Договарящият орган издава на всеки кандидат разписка, удостоверяваща предаването на проектното предложение и съдържаща информация за идентификационния номер на проектното предложение, датата и часът на подаване на проекта.

Всяко проектно предложение, получено след крайния срок, ще бъде отхвърлено автоматично.

В тридневен срок от получаването им, проектните предложения се регистрират в Информационната система за управление и наблюдение /ИСУН/.

⁴ Адреси на Дирекциите „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта може да намерите на интернет адрес: http://www.az.government.bg/internal.asp?CatID=11/05&WA>AboutUs/RSZ_Num.htm

3.2.3 Краен срок за получаване на проектните предложения

Приемането на проектни предложения ще бъде без ограничения в срока на действие на схемата. Последният ден, в който могат да бъдат подадени проектни предложения по тази схема, е 17:00ч. на **03.11.2011 г.** Проектни предложения, подадени след изтичане на посочения срок, няма да бъдат разглеждани.

Всяко проектно предложение, получено след крайния срок, ще бъде отхвърлено автоматично. Комисии ще оценяват проектните предложения периодично съгласно предварително обявен календарен график , както следва:

- I сесия – набиране на проектни предложения до 17.00 ч. на 18.07.2011 г.;
- II сесия – набиране на проектни предложения до 17.00 ч. на 16.09.2011 г..
- III сесия - набиране на проектни предложения до 17.00 ч. на 03.11.2011 г..

Посочените срокове за набиране на проектни предложения са съгласно чл.12, ал. 10 и ал. 11 на ПМС 121/31.05.2007 г.

Календарен график на сесиите на Оценителна комисия за подбор и оценка на проектни предложения по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-2.1.15 “Социални иновации в предприятията” е публикуван на интернет страницата на Агенцията по заетостта.

3.2.4 Допълнителна информация

Въпроси могат да се задават на посочените по-долу електронна поща и факс, като ясно се посочва номерът на поканата за набиране на предложенията, но не по-късно от 21 дни преди крайния срок за получаване на проектните предложения:

efip@az.government.bg

факс: 02/986-78-02

С оглед осигуряване равнопоставено третиране на кандидатите, ДО няма да дава отговор на въпроси, които изискват становище относно съответствие на проект или кандидат с условията за кандидатстване.

Писмени отговори ще бъдат дадени в срок до 5 работни дни от получаването им, но не по-късно от 11 дни преди крайния срок за получаване на предложенията по всички сесии съгласно календарния график.

Въпросите и отговорите ще бъдат публикувани в рубриката “Европейски фондове и международни проекти” на следната интернет страница:

www.az.government.bg

3.3 ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДБОР НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Обща информация относно процеса за подбор на предложения.

Всички проектни предложения получени в срок се оценяват в съответствие с критериите, описани в Насоките за кандидатстване. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата. Оценката се документира чрез попълването на оценителни таблици. Оценката на проектните предложения включва:

1. Оценка на административното съответствие и допустимостта;
2. Техническа и финансова оценка.

Оценката се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на ръководителя на ДО!

ВАЖНО!

ДО препоръчва на кандидатите да извършат собствена проверка на документите по посочените по-долу таблици за оценка преди подаване на проектното предложение.

(1) СЪПКА 1: ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА

Оценителната комисия в Централна администрация на Агенция по заетостта извършва оценка на административното съответствие на проектното предложение при спазване на следните изисквания:

- Да е спазен крайният срок. Ако този срок не е спазен, съответните проекти ще бъдат отхвърлени автоматично.
- Проектното предложение отговаря на всички критерии в Таблицата за оценка на административното съответствие и допустимостта. Ако елементи от изискваната информация липсват или са неправилно попълнени, проектното предложение ще бъде отхвърлено автоматично.
- Кандидатите са допустими съгласно т. 3.1 и т. 3.1.2 от Насоките за кандидатстване, като това е обосновано в част I.1.1. от Формуляра за кандидатстване и е доказано чрез приложените съпътстващи документи към момента на кандидатстване;
- Проектното предложение е допустимо – съгласно т. 3.1.4. от Насоките за кандидатстване и това е обосновано в част III от Формуляра за кандидатстване

Комисията за оценка в Агенция по заетостта извършва оценката на всички проекти за административно съответствие и допустимост. В случай на липса на документ/и с изключение на гореописаните в каре “ВАЖНО”, се изпраща писмо за представянето му/им в определен срок. Ако и след този срок документът/ите не бъде/ат представен/и; проектът се отхвърля и не преминава на следващ етап за оценка.

Членове на Оценителната комисия в Агенция по заетостта извършват оценка за административно съответствие и допустимост на всеки проект и попълват Таблица за оценка на административното съответствие и допустимостта.

ТАБЛИЦА ЗА ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА

Покана за подаване на предложения BG051PO001-2.1.15 – „Социални иновации в
предприятията”

АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ - ПОПЪЛВА СЕ ОТ ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН			
Номер на проектното предложение			
Наименование на кандидата			
Наименование на проектното предложение			
РАЗДЕЛ I: КРИТЕРИИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ДА	НЕ	Н/П
1. Проектното предложение е получено в срок			
2. Текстът на предложението е напечатан и е на български език			
3. Предложението включва 1 оригинален екземпляр и 2 копия			
4. Приложен е електронен носител на проектното предложение			
5. Продължителността на проекта е не по-малка от 18 месеца, но . дейностите приключват не по-късно от 31 октомври 2013 г.			
6. Обща/и цел/цели на проекта е/са допустима/и.			
7. Специфичната/ните цел/и на проекта е/са допустима/и.			
8. Проектното предложение отговаря на изискванията за териториален обхват			
9. Проектното предложение съдържа допустими дейности			
10. Кандидатът е включил в проекта поне четири от допустими дейности съгл. т. 3.1.4. от Насоките за кандидатстване.. Проектът включва задължително обучение на заети лица над 55-годишна възраст за обучители и обучение на работното място на заетите лица от обучените за обучители.			
11. Целевата група е допустима.			
12. Проектното предложение отговаря на изискванията за информиране и публичност.			
13. Използван е правилният Формуляр за кандидатстване за безвъзмездна финансова помощ, публикуван специално за съответната процедура за набиране на предложения (Приложение А)			
14. Попълнени са всички раздели на Формуляра за кандидатстване (Приложение А)			
15. Заявлението за кандидатстване Приложение А1 е попълнено, подписано и залепено на плика, съдържащ проектното предложение			
16. Бюджетът (Приложение Б 1 – Разбивка на бюджета) е представен съгласно изисквания формат, изразен е в лева, и е приложен			
17. Източниците на финансиране (Приложение Б 2) са представени съгласно изисквания формат, изразени са в лева, и са приложени			
18. Количествено-стойностна сметка (Приложение Б 3) са представени съгласно изисквания формат, изразени са в лева, и са приложени – АКО Е ПРИЛОЖИМО			

19. Ако е приложимо: Техническите спецификации (Приложение Б 4) са представени съгласно изисквания формат – АКО Е ПРИЛОЖИМО			
20. Сумата на исканата безвъзмездна финансова помощ е по-голяма или равна от минималния размер на помощта (50 000 лева съгласно т. 2.2.2 от Насоките за кандидатстване) и по-малка или равна от максималния размер на помощта (390 000 лева съгласно т. 2.2.2 от Насоките за кандидатстване).			
21. Автобиографиите на екипа за организация и управление по проекта (Приложение Г1) са попълнени и приложени.			
22. Автобиографиите на експертите, които разработват планове за обучение и кариерно развитие на заетите лица в предприятието (Приложение Г2) са попълнени и приложени – АКО Е ПРИЛОЖИМО			
23. Автобиографиите на лицата, пряко ангажирани с дейността в местата за социални придобивки в предприятието (Приложение Г 3) са попълнени и приложени – АКО Е ПРИЛОЖИМО			
24. Декларацията Приложение Д1 е напечатана, попълнена и подписана от овластеното/ите лице/лица на кандидата, в съответствие с удостоверението от Агенцията по вписванията			
25. Декларацията относно статута по ЗДДС (Приложение Д3) е попълнена и подписана от кандидата .			
26. Декларация в случай на ремонтни случаи (Приложение Д5).(ако е приложимо)			
27. Декларацията за получени минимални помощи е подписана от Кандидата и е приложена (Приложение Д6), схема съгласно Регламент 1998/2006.			
28. Заявка – декларация за целевата група към проектно предложение (Приложение Д7) е попълнена и подписана от работодателя/ите и е приложена.			
29. Заявка – декларация за заетите лица, които ще преминават обучение на работното място (Приложение Д7-1) е попълнена и подписана от работодателя/ите и е приложена			
30. Декларация, че проектното предложение, не е финансирано по програма ФАР, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” (Приложение Д8) е попълнена, подписана и е приложена.			
31. Декларация, че кандидатът не е предприятие в затруднение (Приложение Д9) е попълнена, подписана и приложена.			
32. Декларация, че кандидатът не е микропредприятие, съгласно чл.3 и чл.4 от Закона за малките и средни предприятия (Приложение Д10) е попълнена, подписана и приложена.			
33. Декларация за представяне на необходимата техническа документация съгласно ЗУТ приложение Д11 е попълнена, подписана и приложена (ако е приложимо).			
34. Проектното предложение отговаря на изискванията за кръстосано финансиране – АКО Е ПРИЛОЖИМО			
35. Представени са необходимите документи, свързани с помещението (ако е приложимо). - кандидатът разполага със собствено помещение; - акт за собственост; - снимки.			

РАЗДЕЛ II. АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТА			
II. 1. ПОДКРЕПАЩИ ДОКУМЕНТИ ОТ КАНДИДАТА	ДА	НЕ	Н/П
1. Копие от съдебното решение за регистрация или Учредителния акт или копие от Държавен вестник на закона, с който е създадена организацията и удостоверение за актуално състояние, издадено до три месеца преди крайния срок за предоставяне на проектното предложение - заверени с печат на организацията и текст "Вярно с оригинала". В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал.4 от Закона за Търговския регистър;			
2. Копие от финансов отчет и оборотна ведомост за финансовите 2009 и 2010 г - копие, заверено с печат на организацията и текст "Вярно с оригинала". В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и отчета е обявен в търговския регистър, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал.4 от Закона за Търговския регистър.			
3. . За новосъздадени фирми, които не са регистрирани по Търговския закон (ако е приложимо) – оборотна ведомост за месеците, през които фирмата е съществувала - копие, заверено с печат на организацията и текст "Вярно с оригинала". „Новообразувани малки и средни предприятия" по смисъла на Закона за малки и средни предприятия са малките и средните предприятия, за които са изтекли до 12 месеца от вписването им в регистър БУЛСТАТ			
4. Копие от регистрацията по БУЛСТАТ, заверено "Вярно с оригинала". В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, той следва да представи декларация в свободна форма с посочен ЕИК			
II.2 ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТА (съгласно т. 3.1.1. от Насоките за кандидатстване)	ДА	НЕ	Н/П
1. За същата целева група и за конкретния вид обучение Кандидатът няма финансиран проект по Програма ФАР или друга схема на ОП РЧР;			
2. Кандидатът отговаря на общите изисквания за допустимост на бенефициентите съгл. т. 3.1.1. от Насоките за кандидатстване.			
3. Кандидатът да няма задължения въз основа на виновно неизпълнение на договор за предоставяне на финансови средства по друга процедура за финансиране по ОП „Развитие на човешките ресурси" и програма ФАР към изпълнителна агенция МТСП.			
II.3. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТА(съгласно т. 3.1.2. от Насоките за кандидатстване)	ДА	НЕ	Н/П
1. Кандидатът е малко, средно или голямо предприятие, което има право да осъществява дейност на територията на Република България в съответствие с действащото българско законодателство;			
2. Кандидатът отговаря на изискванията за публично финансиране, в съответствие с разпоредбите, свързани с минимална помощ,			

съгласно условията на Раздел 2.2.3 от Настоящите насоки за кандидатстване - не е предприятие в затруднение, не попада в забранителния режим съгласно Регламента и не надхвърля прага от 200 000 евро за последните 3 данъчни години ; .			
3. Кандидатът е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта			
4. Кандидатът не е държавна /централна и/или териториална/ и/или общинска администрация			
5. Кандидатът не е микропредприятие			

(2) СЪПКА 2: ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА

“Техническа и финансова оценка” е оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка.

Критериите за оценка са обособени на раздели и подраздели. Всеки подраздел получава от 0 до 5 точки по следната скала:

- 0 – няма информация,
- 1 – много слабо,
- 2 – слабо,
- 3 – задоволително,
- 4 – добре,
- 5 – много добре.

Бележка за 0 точки на раздел

Ако общият брой получени точки за раздел е 0 – няма информация или представената информация няма отношение към съответния раздел, оценителната комисия ще отхвърли предложението.

Бележка за Раздел 1. Финансова стабилност, технически и административен капацитет

Ако общият среден резултат е по-малък от 12 точки за раздел 1 “Финансова стабилност, технически и административен капацитет”, оценителната комисия ще отхвърли предложението.

Бележка за Раздел 2. Съответствие

Ако общият брой получени точки за раздел 2 „Съответствие” е по-малък от 15 точки, оценителната комисията ще отхвърли предложението

Бележка за Раздел 5. Бюджет и ефективност на разходите

Ако общият брой получени точки за раздел 5 „Бюджет и ефективност на разходите” е по-малък от 9 точки, оценителната комисията ще отхвърли предложението.

ВАЖНО!

Проектни предложения, чиято крайна техническа и финансова оценка е по-ниска от 60 точки, няма да бъдат финансирани.

Проектните предложения, получили над 60т. се класират по низходящ ред и се финансират в рамките на определените по схемата финансови средства.

ВАЖНО!

В резултат от техническата и финансова оценка на проектното предложение, Договарящият орган си запазва правото да отстрани заложените от кандидата дейности, по препоръки на оценителната комисия, в случаите, когато те са недопустими и/или са свързани с недопустими разходи. Договарящият орган си запазва правото да извърши редукия на проекто-бюджета, по препоръки на оценителната комисия в случаите, в които разходи са недопустими или стойността им не е в достатъчна степен пазарно обоснована от кандидата, като се съблюдава изискването за процентно съотношение между отделните разходи.

“Техническа и финансова оценка” на проектните предложения се осъществява при спазване на приложената Методология. (Приложение Ж)

Критерии за оценка на качеството: *вж. таблицата по-долу*

Раздел	Максимален брой точки	Формуляр за кандидатстване
1. Финансов, технически и административен капацитет	20	
1.1 Има ли кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) достатъчно опит в управлението на проекти и/или технически опит (опит и степен на познаване на дейностите, включени в проектното предложение)?	5	I.1.3.2. I.2.2.2.
<ul style="list-style-type: none"> - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има/т успешно реализирани поне един проект, който е от типа и с финансови особености и/или обхват като настоящия проект или по-голям; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение. 	много добре	5
<ul style="list-style-type: none"> - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има/т поне един осъществен проект; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение. 	добре	4
Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) няма/т осъществен проект, но има/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение.	задоволително	3
Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има/т поне един осъществен проект, но няма/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1

Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
1.2. Има ли предложеният екип – управленски и експертен (ако е приложимо) достатъчно опит в организация, управление и изпълнение на проекти/сходен тип дейности? <i>По отделно се оценява опитът на всеки един от членовете на предложени екип (ръководител, координатор, счетоводител и др.; експерти ангажирани с преките дейности по проекта⁵ ако е приложимо), като сборът от отделните оценки се дели на броя на членовете на предложени екип (ако е приложимо).</i>	5	II
Членовете на предложени екип/експерти имат опит в организация и/или управление и/или изпълнение на сходен тип дейности и/или проекти, поне 3 години.	много добре	5
Членовете на предложени екип/експерти имат опит в организация и/или управление и/или изпълнение на сходен тип дейности и/или проекти поне 2 години.	добре	4
Членовете на предложени екип/експерти имат опит в организация и/или управление и/или изпълнение на сходен тип дейности и/или проекти поне 1 година.	задоволително	3
Членовете на предложени екип/експерти имат опит в организация и/или управление и/или изпълнение на сходен тип дейности и/или проекти под 1 година.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
1.3 Има ли кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) достатъчно управленски капацитет? (в това число кадри, оборудване и умения за управление на бюджета на проекта)?	5	I.1.3.2. I.2.2.2.
- Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) разполага/т с човешки ресурс (постоянен или на временен договор), сходен поне с човешкия ресурс, включен в проекта; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има/т изграден управленски екип; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако	много добре	5

⁵ Съгласно ПМС 55 от 12.03.2007 г. и посл. изм. – чл.2, ал. (3) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2010 г.) Не са обект на процедура за определяне на изпълнител експерти, ангажирани с преките дейности по проекта, които са били обект на оценка по реда на Постановление № 121 на Министерския съвет от 2007 г. и са станали част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

участва/т) има/т офис с необходимото оборудване; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) притежава/т необходимия специфичен ресурс.		
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
1.4 Има ли кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) стабилни и достатъчни източници на финансиране, позволяващи да се изпълнят предложените дейности?	5	I.1.3.1. I.2.2.1.
Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) разполага/т с много добри финансови възможности (показаният през изминалите две години оборот надхвърля трикратно стойността на исканото финансиране).	много добре	5
Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) разполага/т с добри финансови възможности (показаният през изминалите две години оборот надхвърля двукратно стойността на исканото финансиране).	добър	4
Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) разполага/т с финансови възможности (показаният през изминалите две години оборот надхвърля стойността на исканото финансиране).	задоволително	3
Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) не разполага/т с финансови възможности (показаният през изминалите две години оборот е под стойността на исканото финансиране).	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
2. Съответствие	25	
2.1 Доколко проектното предложение съответства на изискванията, посочени в Насоките за кандидатстване за представяне на предложения (доколко е в принос за постигане на общата, специфична/ите цел/и на ОП, приоритетна ос, област на интервенция)	5x2	IV.4.1.
- Връзката между проектното предложение и приоритетната ос на ОП е точно, ясно и подробно	много добре	5x2

описана; - Проектното предложение съответства на конкретната област на интервенция; - Проектното предложение отговаря на общите и непосредствените цели на конкретната схема за безвъзмездна финансова помощ; - Целите и задачите на проекта са ясно структурирани и обосновани.		
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4x2
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3x2
Три от горепосочените критерии не са адекватно изпълнени.	слабо	2x2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
2.2 Доколко проектното предложение е в принос за реализиране на хоризонталните принципи на ОП	5	IV.4.2.
- Проектното предложение е съобразено с принципа за осигуряване на равенство между половете и превенция на дискриминацията; - Проектното предложение е съобразено с принципа на партньорството - включване и овластяване на всички заинтересовани страни в процесите на изпълнение на проекта; - Проектното предложение е съобразено с принципа за добро управление на проекта и свързаните с това прозрачност и ефикасност; - Проектното предложение е съобразено с принципа за устойчиво развитие.	много добре	5
Проектното предложение не е съобразено с един от хоризонталните принципи.	добре	4
Проектното предложение не е съобразено с два от хоризонталните принципи.	задоволително	3
Проектното предложение не е съобразено с три от хоризонталните принципи.	слабо	2
Проектното предложение е съобразено поне с един от хоризонталните принципи.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
2.3 Доколко проектното предложение съответства на конкретните нужди и проблеми на целевия регион/ община? (доколко проектното предложение избягва дублиране с и допълва ефекта от други национални и европейски инициативи; доколко съответства на национални, регионални, областни и/ или	5	IV.4.3.

общински стратегически документи). Ако е приложимо: отговаря ли проектното предложение на изискванията за регионална и отраслова приоритизация ? /съгласно Насоките за кандидатстване/		
<ul style="list-style-type: none"> - Направеният анализ на териториалния обхват демонстрира познаване на нуждите и проблемите на целевия териториален обхват /национален, регионален/; - При обосноваването на проектното предложение спрямо приоритетите на схемата за безвъзмездна финансова помощ са използвани множество данни от национални и регионални източници или документи, както и официални статистически данни и информация и проучвания от кандидата и/или партньора(ите); - Проектното предложение е в съответствие с целите на националните и регионални стратегически документи; - Проектното предложение не дублира, а допълва други национални и европейски инициативи. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
2.4 Доколко ясно са дефинирани и стратегически подбрани включените в проектното предложение целеви групи, представители на целевите групи? Доколко проектното предложение адресира идентифицираните нужди и проблеми на целевите групи?	5	IV.4.4. IV.4.5.
<ul style="list-style-type: none"> - Заинтересованите страни, които имат отношение към решаване на проблема, са ясно идентифицирани; - Измежду заинтересованите страни са избрани и включени в проекта тези, които имат най-пряко отношение към постигане на целта; - Целевата група и нейните представители са подбрани подходящо спрямо техните нужди, целите на областта на интервенция и очакваните резултати. Има ясно разграничение между целева група и нейни представители, където е приложимо; - Проектното предложение адресира идентифицираните нужди и проблеми на целевите групи. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4

Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
3. Методика и организация	25	
3.1 Подходящи и практични ли са предложените дейности и съответстват ли на целите и очакваните резултати?	5x2	IV.5.1. IV.5.2.
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените дейности са подходящи, практични, необходими и съответстват на целите и очакваните резултати. Дейностите са насочени към постигане на целта на предложението; - Дейностите са описани подробно, обхватът и времетраенето им са напълно ясни; - Предложените методи са подходящо избрани и ще доведат до постигане на заложените цели и резултати, като съотношението ресурс/резултат е оптимално; - Методите са добре структурирани и описани. Налична е връзката между тях и предложените дейности. 	много добре	5x2
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4x2
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3x2
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2x2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
3.2 Ясен и изпълним ли е планът за действие?	5	IV.5.4
<ul style="list-style-type: none"> - Описаните дейности и времевият график за тяхното изпълнение са съгласувани, структурирани и позволяват подготовка и изпълнение на всички дейности; - Има пълно съответствие между планираните дейности и графика; - Подготвителният период за всяка дейност е включен в графика и времевият обхват на всяка дейност е реалистичен. Отрадени са периодите за провеждане на тръжни процедури, придобиване на разрешителни и др.; - Разпределението на дейности във времето е балансирано и няма голямо струпване на дейности в отделни месеци. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2

Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
3.3 Съдържа ли проектното предложение методика за наблюдение и вътрешна оценка при изпълнение на дейностите?	5	IV.5.5
<ul style="list-style-type: none"> - Проектът предвижда механизми за текущо отчитане на мнението на целевата група и представителите на целевите групи за изпълнението на дейностите и постигането на резултатите; - Предвидени са механизми за информиране на целевата група и представителите на целевите групи относно проекта; - Предвидени са индикатори за измерване на степента на изпълнение на проекта; - Предвидена е възможност за корекция на дейностите/въздействието в зависимост от външни и вътрешни фактори. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
3.4 Съдържа ли проектното предложение обективно проверими индикатори за изпълнение и/или резултати от проекта?	5	IV.5.6
<ul style="list-style-type: none"> - Индикаторите са ясни, конкретни и изчерпателни; - Индикаторите са количествено измерими; - Не изискват особено големи усилия и ресурси за събиране на информация за тях; - Източниците на информация са ясни и изчерпателни. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
4. Устойчивост	15	
4.1 До каква степен проектът ще окаже трайно въздействие върху целевите групи?	5	IV.6.1.

<ul style="list-style-type: none"> - Предвидено е резултатите от изпълнението на проекта да окажат трайно въздействие върху целевите групи; - Потенциалното въздействие на проекта е ясно представено и добре описано – ясно е какъв е търсеният ефект по отношение на целевите групи и бенефициентите; - Потенциалното въздействие на проекта е реалистично и вероятността да се появи в края или след края на проекта е реална; - Предвидени са индикатори, които ще позволят бъдеща оценка на въздействието от проекта върху целевите групи. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
4.2 До каква степен проектът предлага възможности за мултиплициране на постигнатия ефект? (в това число и възможности за повторно прилагане и разширяване на ефекта от проекта, разпространение на информация.) До каква степен проектът предлага възможности за постигане на добавена стойност?(в това число как проектът ще окаже влияние върху подобряване на съществуващите услуги за целевата група/ групи; как изпълнението на проекта допълва други местни и национални програми, насочени към целевата група /групи)	5	IV.6.2
<ul style="list-style-type: none"> - Проектът създава модел, който си заслужава да бъде мултиплициран; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) има ресурс да мултиплицира този модел и познава групите, сред които да го разпространи; - Заложените информационни и мотивационни механизми със сигурност могат да осигурят мултиплициране на модела; - Проектът надгражда местните и/или национални програми по отношение на съществуващите услуги за целевата група. 	много добре	5
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0

<p>4.3 Устойчиви ли са очакваните резултати от проекта:</p> <ul style="list-style-type: none"> - във финансово отношение <i>(Как ще се финансират дейностите, след като приключи предоставеното финансиране?)</i> - в институционално отношение <i>(Ще се запазят ли структурите, които позволяват продължение на дейността и след края на проекта?)</i> 	5	IV.6.3
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидена е възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането; - Кандидатът и/или неговия/неговите партньори (ако участва/т) е посочил детайлно потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни; - След приключването на проекта ще има структури (като човешки ресурси и организация), които осигуряват продължаване на дейността; - Представените доказателства относно устойчивостта на създадените структури са реалистични и надеждни. Участието на кандидата и/или партньора/ите в устойчивостта на дейностите е ясно описано. - Ясно са описани ангажиментите на кандидата и/или партньора/ите в осигуряването на устойчивост на финансирането на дейностите след приключването на проекта. 	много добре	5
<p>Един от горепосочените критерии не е изпълнен, но кандидатът и/или партньорът/ите участва/т в осигуряването на устойчивост на дейностите и/или финансирането, след приключването на проекта..</p>	добре	4
<p>Два от горепосочените критерии не са изпълнени, но кандидатът и/или партньорът/ите участват частично в осигуряването на устойчивост на дейностите или финансирането, след приключването на проекта.</p>	задоволително	3
<p>Три от горепосочените критерии не са изпълнени.</p>	слабо	2
<p>Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.</p>	много слабо	1
<p>Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.</p>		0
<p>5. Бюджет и ефективност на разходите</p>	15	
<p>5.1 Задоволително ли е съотношението между прогнозните разходи и очакваните резултати? (съпоставими ли са разходите, посочени в бюджета с ефекта, който ще се постигне)</p>	5	IV.7
<ul style="list-style-type: none"> - От бюджета е видно, че изразходването на планираните средства е обосновано от наличната потребност; - Очакваните резултати и ефект са напълно 	много добре	5

съпоставими с предвидените разходи; - От бюджета е видно, че е избран оптималния път (разходи/резултати/ефект) към решаване на проблема и предоставяне на търсените ползи; - Бюджетните пера са ясни, детайлни и връзката между разходи и резултати е видима.		
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
5.2 Доколко необходими са предложените разходи за реализацията на проекта?	5x2	IV.7
- Има пълно съответствие и логическа връзка между дейности и бюджет; - Заложените количества са реалистични; - Заложените суми са съобразени с наложилите се в страната пазарни цени; - Бюджетът и/или технически спецификации и количествено стойностни сметки (където е приложимо) са ясни, детайлни и не съдържат аритметични грешки (ако е приложимо).	много добре	5x2
Един от горепосочените критерии не е изпълнен.	добре	4x2
Два от горепосочените критерии не са изпълнени.	задоволително	3x2
Три от горепосочените критерии не са изпълнени.	слабо	2x2
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично.	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий.		0
ОБЩ, МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ	100	

3.3.1 Процедура за възражения относно оценката на административно съответствие и допустимост, съгласно чл. 24, ал. 5, 6 и 7 на ПМС 121 от 31.05.2007 г. и последващите му изменения.

След приключване на оценката на етап административно съответствие и допустимост на интернет страниците на договарящия и управляващия орган се публикува списък с отхвърлените проектни предложения с посочени основания за това. Списъкът се подписва от председателя на оценителната комисия.

Кандидатите, чиито проектни предложения са отхвърлени, могат да подадат писмени възражения срещу недопускането им до по-нататъшна оценка пред оценителната комисия чрез ръководителя на договарящия орган в срок до 5 работни дни след публикуване на информацията за отхвърляне на проекта.

Възраженията могат да бъдат изпратени по пощата, по куриер или да бъдат доставени на ръка в деловодството на Агенция по заетостта на следния адрес: София, бул. „Княз Ал. Дондуков” №3.

3.4 ИЗИСКВАНИ ПОДКРЕПЯЩИ ДОКУМЕНТИ КЪМ ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ⁶

3.4.1. Представяне на подкрепящи документи към проектното предложение към момента на кандидатстване /да се допълнят от ДО, ако е приложимо/

I. Кандидатът трябва да представи следните документи:

1. Копие от съдебното решение за регистрация или Учредителния акт и удостоверение за актуално състояние - Заверени с печат „Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал.4 от Закона за Търговския регистър;

2. Копие от финансов отчет и оборотна ведомост за финансовите 2009 и 2010 г. - копие, заверено с печат на организацията и текст “Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и отчета е обявен в търговския регистър, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал.4 от Закона за Търговския регистър.

3. . За новосъздадени фирми, които не са регистрирани по Търговския закон (ако е приложимо) – оборотна ведомост за месеците, през които фирмата е съществувала - копие, заверено с печат на организацията и текст “Вярно с оригинала”;

4. Копие от регистрацията по БУЛСТАТ, заверено “Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, той следва да представи декларация в свободна форма с посочен ЕИК - оригинал;

II. ДОКУМЕНТИ, СВЪРЗАНИ С ПОМЕЩЕНИЯТА, В КОИТО ЩЕ СЕ ИЗВЪРШВАТ СМР (когато е приложимо):

1. Документ за собственост - Нотариален акт за недвижима собственост или друг документ с еквивалентна стойност, удостоверяващ собствеността на сградата/помещението) - копие, заверено “Вярно с оригинала”;

2. Декларация от собственика (Приложение Д - 5), в която той декларира, че е запознат и предоставя сградата или част от нея на разположение за целите на проекта и е съгласен в помещението/ята да бъде извършван ремонт (ако е приложимо).

3. Декларация за представяне на необходимата техническа документация съгласно ЗУТ приложение Д11 е попълнена, подписана и приложена

4. Снимки на помещението

3.4.2. Представяне на подкрепящи документи към момента на сключване на договор⁷

⁶ Към момента на кандидатстване всички подкрепящи документи се изискват заверени в печат „Вярно с оригинала”

I. Кандидатът трябва да представи следните документи:

1. Удостоверение, потвърждаващо че кандидатът не е обявен в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от кандидата - копие, заверено от кандидата с надпис „Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
2. Удостоверение, потвърждаващо че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от кандидата - копие, заверено от кандидата с надпис „Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
3. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че кандидатът няма просрочени задължения (издадено не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от кандидата) или одобрен от НАП план за разсрочено погасяване на задълженията, когато има такива - копие, заверено от кандидата с надпис „Вярно с оригинала”;
4. Свидетелства за съдимост на **всички** лица, представляващи кандидата и вписани в Търговския регистър или определени като такива в учредителния акт, когато обстоятелството не подлежи на вписване, издадено не по-рано от 3 месеца преди крайния срок за предоставянето му - копие, заверено от кандидата с надпис „Вярно с оригинала”;
5. Пълномощно, в случаите, когато при сключване на договора кандидатът се представлява от лице, различно от законните му представители – оригинал или нотариално заверено копие.

При сключване на Договора за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът подписва и Декларация за нередности (Приложение XI към Договора), актуална Декларация за държавни помощи (Приложение Д6 към Насоките за кандидатстване), Декларация, че кандидатът не е предприятие в затруднение (Приложение Д9 към Насоките за кандидатстване) и Декларация относно произхода на финансовия принос на проекта (Приложение X към Договора). В случай, че се предвижда промяна на лицата от целевата група, към момента на подписване на договора се подава актуална Заявка-декларация за целевата група към проектно предложение (Приложение Д7 и Приложение Д7-1 към Насоките за кандидатстване). Декларациите не могат да се подписват от упълномощени лица, а САМО от законните представители на кандидата.

ВАЖНО!

Ако кандидатът превишава максимално допустимата стойност по „de minimis”, съгласно чл. 2, т. 2 на Регламент 1998/2006, видно от актуалната Декларация за държавни помощи (Приложение Д 6), то Договор за безвъзмездна финансова помощ не може да бъде сключен.

Срокът за представяне на документите не може да бъде по-кратък от 5 работни дни

⁷ На етап сключване на договор всички документи приложения към договора се изискват в оригинал или нотариално заверени.

3.5 УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН

3.5.1 Съдържание на решението

Кандидатите ще бъдат уведомени писмено относно решението на ДО във връзка с тяхното проектно предложение. Решение за отхвърляне на дадено проектно предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ се взема на следните основания:

- предложението е получено след обявения краен срок;
- предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените административни изисквания;
- кандидатът не отговаря на условията за допустимост;
- предложеното проектно предложение не отговаря на условията за допустимост (напр. не съответства на програмата, предложението надхвърля максимално допустимата продължителност за изпълнение на проекта, исканото финансиране надхвърля максимално разрешеното и т.н.);
- предложението не отговаря напълно на условията или финансовият, административен и технически капацитет на кандидата не е достатъчен;
- преценено е, че от техническа и финансова гледна точка предложението е с по-ниско качество в сравнение с одобрените;
- въпреки че предложението отговаря на изискванията за качество, друго предложение със сходен характер е получило по-висока оценка;
- няколко предложения за проекти са представени от една и съща водеща организация;
- ако не е изпълнен някой от останалите критерии, включени в настоящите Насоки за кандидатстване.

Съгласно Чл.29, ал.2 от ПМС 121/31.05.2007 г., ДО писмено уведомява **одобрените кандидати** за решението си в срок 15 работни дни от издаване на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. ДО уведомява писмено **неуспелите кандидати** в срок 15 работни дни от вземането на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като посочва основанията за отхвърлянето им. В срок до 10 работни дни от получаване на уведомлението неуспелите кандидати могат да поискат допълнителни разяснения относно основанията за отхвърляне на проектите им предложения.

Съгласно Чл.32 (1), т.3 от ПМС 121 от 31 май 2007 г., Ръководителят на ДО по собствена инициатива или по мотивирано предложение на председателя или на член на оценителната комисия прекратява процедурите в случаите, когато не са постъпили проектни предложения, прекратено е финансирането по съответната програма, или при откриването и провеждането на процедурата са допуснати нарушения на принципите по чл.11 от ПМС 121.

ВАЖНО:

Решението на ДО да отхвърли дадено предложение или да не отпусне безвъзмездна финансова помощ е окончателно.

ВАЖНО!

Сроковете за подбор на проекти, оценка и договаряне са съгласно ПМС 121 от 31.05.2007 г.

3.5.2 Ориентировъчен времеви график

След обявяване на процедурата договарящият орган организира разяснителна кампания, предназначена за потенциалните бенефициенти. **График за разяснителната кампания, ще бъде публикуван на интернет страницата на Договарящия орган, www.az.government.bg непосредствено след обявяване на процедурата.**

3.6 УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТА, СЛЕД РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

След решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на Бенефициента ще бъде предложен договор, който се основава на използвания от ДО стандартен договор (вж. Приложение Е).

Правата и задълженията, които възникват за Бенефициента са описани в приложения стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение Е) и в Общите условия към договора – Приложение I.

По време на изпълнение на дейностите по проекта, бенефициентът следва да спазва „Ръководство за бенефициенти по изпълнение на договори по ОП РЧР” /за конкретната схема/, публикувано на интернет страницата на Договарящия орган, едновременно с публикуването на Насоките за кандидатстване.

4. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА

4.1. ДОКУМЕНТИ, КОИТО СЕ ПОПЪЛВАТ КЪМ МОМЕНТА НА КАНДИДАТСТВАНЕ:

ПРИЛОЖЕНИЕ А: ФОРМУЛЯР ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ (Приложение II към договора)

ПРИЛОЖЕНИЕ А1: ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ (залепва се на плика при подаване на проектното предложение)

ПРИЛОЖЕНИЕ Б1: ПОДРОБЕН БЮДЖЕТ (ФОРМАТ EXCEL) (Приложение III към договора)

ПРИЛОЖЕНИЕ Б2: ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ (ФОРМАТ EXCEL) (Приложение III 1 към договора)

ПРИЛОЖЕНИЕ Б3: КОЛИЧЕСТВЕНО-СТОЙНОСТНА СМЕТКА – АКО Е ПРИЛОЖИМО (Към Приложение III 2 към договора)

ПРИЛОЖЕНИЕ Б4: ОСТОЙНОСТНИ ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ – АКО Е ПРИЛОЖИМО (Към Приложение III 3 към договора)

ПРИЛОЖЕНИЕ Г1: АВТОБИОГРАФИИ НА ЕКИПА ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТА (Приложение V към договора)

ПРИЛОЖЕНИЕ Г2: АВТОБИОГРАФИЯ НА ЕКСПЕРТИТЕ, КОИТО ЩЕ РАЗРАБОТВАТ ПЛАНОВЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ (АКО Е ПРИЛОЖИМО)

ПРИЛОЖЕНИЕ Г3: АВТОБИОГРАФИЯ НА ЛИЦАТА, КОИТО СА ПРЯКО АНГАЖИРАНИ С ДЕЙНОСТТА В МЕСТАТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИ ПРИДОБИВКИ – (АКО Е ПРИЛОЖИМО)

ПРИЛОЖЕНИЕ Д: ДЕКЛАРАЦИИ

Д1 – ДЕКЛАРАЦИЯ НА КАНДИДАТА (Приложение V към договора)

Д2 – ДЕКЛАРАЦИЯ НА ПАРТНЬОРА/ИТЕ – НЕ Е ПРИЛОЖИМА

Д3 – ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО СТАТУТА ПО ЗДДС (ПОПЪЛВА СЕ КАНДИДАТА, СХЕМА СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ 1998/2006 (Приложение VI към договора)

Д4 – ПИСМО ЗА НАМЕРЕНИЕ – НЕ Е ПРИЛОЖИМО

Д5 – ДЕКЛАРАЦИЯ, В СЛУЧАЙ НА РЕМОНТНИ ДЕЙНОСТИ (АКО Е ПРИЛОЖИМО) (Приложение VII към договора)

Д6 – ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ДЪРЖАВНИ/МИНИМАЛНИ ПОМОЩИ (СХЕМА, СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ 1998/2006) (Приложение VIII към договора)

Д7 – ЗАЯВКА – ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА КЪМ ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ (СХЕМА, СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ 1998/2006) (Приложение XIII към договора)

Д7-1 – ЗАЯВКА – ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, КОИТО ЩЕ ПРЕМИНАТ ОБУЧЕНИЕ НА РАБОТНОТО МЯСТО (Приложение XIII към договора)

Д8 – ДЕКЛАРАЦИЯ, ЧЕ ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, НЕ Е ФИНАНСИРАНО ПО ПРОГРАМА ФАР, ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ” (приложимо за КАНДИДАТА В ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ); (Приложение XIV към договора)

Д9 – ДЕКЛАРАЦИЯ, ЧЕ КАНДИДАТЪТ НЕ Е ПРЕДПРИЯТИЕ В ЗАТРУДНЕНИЕ (Приложение XV към договора)

Д10 – ДЕКЛАРАЦИЯ, ЧЕ КАНДИДАТЪТ НЕ Е МИКРОПРЕДПРИЯТИЕ , СЪГЛАСНО ЧЛ.3 И ЧЛ.4 ОТ ЗМСП (Приложение XVI към договора)

Д11 – ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ТЕХНИЧЕСКА ДОКУМЕНТАЦИЯ СЪГЛАСНО ЗУТ (Приложение XVII към договора)

ПОДКРЕПЯЩИ ДОКУМЕНТИ, КОИТО СЕ ПРИЛАГАТ КЪМ МОМЕНТА НА КАНДИДАТСТВАНЕ (СЪГЛАСНО РАЗДЕЛ 3.4.1. ОТ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ)

4.2. ДОКУМЕНТИ, КЪМ МОМЕНТА НА ПОДПИСВАНЕ НА ДОГОВОРА

4.2.1. ПРИЛОЖЕНИЕ Е: СТАНДАРТЕН ДОГОВОР:

ПРИЛОЖЕНИЕ I: ОБЩИ УСЛОВИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ IX: ФОРМУЛЯР ЗА ФИНАНСОВА ИДЕНТИФИКАЦИЯ,

ПРИЛОЖЕНИЕ X: ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО ПРОИЗХОДА НА ФИНАНСОВИЯ ПРИНОС ПО ПРОЕКТА

ПРИЛОЖЕНИЕ XI: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА НЕРЕДНОСТИ

ПРИЛОЖЕНИЕ XII: ОБРАЗЕЦ НА ЗАПИС НА ЗАПОВЕД

4.3. ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ:

ПРИЛОЖЕНИЕ Ж: Методология за оценка на техническо и финансово качество на проектно предложение

ПРИЛОЖЕНИЕ З: Ръководство за изпълнение на дейности за информиране и публичност по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”;

ПРИЛОЖЕНИЕ И: Общи насоки за избягване на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент 1605/2002 и за спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС;

ПРИЛОЖЕНИЕ К: Указания за прилагане принципа на екологична устойчивост в контекста на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”;

ПРИЛОЖЕНИЕ Л: Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по ОП, съфинансирани от структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС;

ПРИЛОЖЕНИЕ М: Методологията за регламентиране на възнагражденията по ОП РЧР